

Atëfëtan and Yesu ang yëgw ko Ŝaŋ Lilaya in

Akayëta aŋo, Ŝaŋ, asëfan abat ar Yesu Kërisët, yëgwëk. Areya ko reyand mëne Yesu ex Eyeyan ed hik ala el. Mëŋ ex Asëñiŵ ar Kaxanu an, Afexën ar bëya baxo Kaxanu alawënëli këŋo lawënëliw gër ngwën an. Gër akayëta aŋo becarax benjongëbeki bend ri ko Yesu eni maxën bela bën mëne mëŋ ex Asëñiŵ ar Kaxanu an. Gayikwa ar kë ŵa mëne Yesu ex Asëñiŵ ar Kaxanu an, kë šotënd aniyand and din ir din and wëlawënegu këbi benëng bend bela beŋ dek gër ebar ro. Er ex gër akayëta in:

End eyeyan ed Kaxanu do gë epemëra ed Ŝaŋ Batis eŋ: 1.1-34.

End eyata ed bësëfan eŋ: 1.35-51.

Becarax benjongëbeki bend Yesu beŋ: 2.1-12.50.

End ecës ed Yesu do gë ekani ed gër ecës eŋ: 13.1-20.1-10.

End canaya ed Yesu gër bësëfan bërexëm ak: 20.11-21.25.

End eyeyan ed Kaxanu eŋ

¹ Elod gër ŷanar hik eyeyan el, do Eyeyan el ebax gë Kaxanu, do Eyeyan el hik Kaxanu.

² Elod gër ŷanar hi këni, Eyeyan el do gë Kaxanu.

³ Er ex yo gë mën ri ko Kaxanu, do yoweÿ ax gi ex na er bayik axo di ex na gë mën.

⁴ Gër eyeyan elo ŝanëguk aniyān aŋ, do aniyān aŋ ex angoben and bela aŋ.

⁵ Angoben aŋ ĥobak ecamēdan el, do ecamēdan el aŋo kwētaya ex na.

⁶ Akey amat, ĥatëgu ko ala, ga lawñëngu këŋo Kaxanu, oŵac orexëm ol ex Ŝaŋ.

⁷ Mën yow bax exo gi sede, eni kwëtaxën angoben aŋ đek bela bën.

⁸ Ŝaŋ ayow fo yow baxo exo gi sede ir angoben in axo gi bana mën dën angoben aŋ.

⁹ Eyeyan el ex angoben and đal and këŋo ĥoband ala ar ex yo aŋ; ayow yow bax gër ngwën.

¹⁰ Ayow yow bax gër ngwën, barikan ngwën in elod aŋo nang ex na, xarak Kaxanu, pađ gë angoben ri ko ngwën in.

¹¹ Angoben aŋ yowëk gër ebar edexëm, do bërëxëm bën ĥëp këni eno kwëtaya.

¹² Barikan, bër xwëta këŋo bën đek, bër xwëtak oŵac orexëm bën, këbi yëlënd panga ind eni gixën obađ or Kaxanu.

¹³ Kaxanu dën ri këbi obađ orexëm gë oñandi odexëm ok, ax gi ex na gë oŝat do gë oñandi od eman, ax gi ex na ang këno rëwënd ala ak, ax gi ex na dën oñandi od ala.

¹⁴ Eyeyan ed Kaxanu el hik ala, lëg ko gër ebar edebi, wat këmi enjaran endexëm eŋ, enjaran en Asëñiŵ ar tañ, ar xaniwëk gër Faba Kaxanu eŋ, yëm ko gë oyekax ol do gë đal in.

¹⁵ Ata Ŝaŋ Batis ga ko reya poyoma endexëm

eŋ, xeŷ ko: «Mëŋ ex ar bame rend: “Ar ke sêfêgund an, lêngwatêgu ke gayik mëŋ anêka hi ko dâmana me gixën.”»

¹⁶ Ata biyi dëk kêbo yêlënd dëk oyekax orexëm ol do kêbo başênënd key yo key.

¹⁷ Gayikwa acariya aŋ paß gë Moyis yowêk gër ngwën, oyekax ol do gë dâl in yowêk gë Yesu Kërisët.

¹⁸ Elod ala aŋo wat ex na Kaxanu, barikan Asêñiŷ ar tañ an, ar pêlot gër yomb irexëm an fo nangën kêbo.

End osede or Şaŋ Batis eŋ

¹⁹ Baxëtın osede or reya baxo Şaŋ Batis gër Bêşêwif bër xaniw bax elod gër Yerusalem ga lawênêgu kënëbi bêsadaxan do gë bërändêwëra and Lewi, eno mëkara mondako: «Wêj noŷo wa hi këy?»

²⁰ Ata mëŋ axo yax ex na, yaka kêbi fac: «Wëno, ame gi ex na dë Afexën an!»

²¹ Wêka këno bête: «Noŷo cëŋ hi këy? Ba wêj nde ex Eli?» Yaka kêbi bête: «Ali, ame gi ex na Eli.» Re këni bête: «Do wêj nde ex alawênêl ar Kaxanu ar bax yowënd an?» Yaka kêbi: «Bëtêdën!»

²² Aŋo re këni: «Noŷo wa hi këy? Mi bakaxën gë eyaka gër bër lawênêgu kêbo! Wêj dëŋ noŷo këy rend hi këy?»

²³ Yaka ko Şaŋ:
«Wëno ex oniŷ or kê xeŷënd gër ladawe ol,
Wëno kê rend:
“Dëbëtın fêña ir Axwën in”,

mondako re baxo alawñenel Esayi✧».

²⁴ Ata bërolawñen bër wëkara bën Ofarisenj ebax.

²⁵ Wëka këno: «Ine cëŋ këyëbi buyixënënd bela bën gayikako ay gi ex na Afexën an, ay gi ex na Eli, ay gi ex na bëte alawñenel ar kë yowënd an?»

²⁶ Şaŋ Batis yaka këbi: «Wëno gër men këmëni buyind bela bën. Barikan, ala ex na mërëxand irewën, ar ano nang ex na; mëŋ ke sëfëgund!

²⁷ Wëno ado axe ñap ex na me pët ogux od baped fändexëm ok.»

²⁸ Mondako xuca bax eŋo gër ingol ind Betani, ekeg Yurëdeŋ in, gër ed babi buyirand Şaŋ Batis bela.

End şadaxa eŋ

²⁹ Në ecan ijo, Şaŋ Batis watëgu këŋo Yesu ga ko yow. Ata fel këbi bër xeta baŋo bën: «Nëkofo ar këŋo şadaxa Kaxanu exo dëxëtaxën amena and ngwën an*.

³⁰ Mëŋ bamo rend: “Ar ke sëfëgund an lëngwatëgu ke gayik mëŋ anëka hi ko dmana me gixën.”

³¹ Wëno amo nang bana. Eno nangaxën bulunda ir Isërayel in këmëni buyixënënd bela bën gër men.»

³² Şaŋ Batis areya reya baxo bëte: «Awat wat këmo Angoc Amënëk aŋ ga ko fedaw, elod gër orën, ang edëxwëte epeşax fo, lapa ko gër ndexëm, do bayi ko laŋ gër ola orexëm.

✧ **1:23 1.23** Esayi 40.3 * **1:29 1.29** Ar ex gi moŋateli: Nëkoyino xondo ir edafe ir këŋo şadaxa Kaxanu in.

³³ Wëno dëŋ amo nang bana. Ar lawñëngu ke mëni buyind bêla an fel baxe: “Ar këyo wat ga lapaxën këŋo Angoc Amënëk aŋ, do exo bayi laŋ gër ola orexëm kê buyind gë Angoc Amënëk aŋ.”

³⁴ Awa wëno ga wat këmo këme reyaxënënd mëne mëŋ ex Asëñiŋ ar Kaxanu an.»

End bësëfan bëŋanar eŋ

³⁵ Në ecan ijo, Şaŋ Batis gë bësëfan bëxi bërexëm baka këni gër ed babi buyirand bêla.

³⁶ Ata Şaŋ Batis, ga wat këŋo Yesu ga ko xuca, re ko: «Nëkoyino wa ar këŋo şadaxa Kaxanu an!»

³⁷ Bësëfan bëxi bëjo ga wël këno, sëf këno kwël Yesu.

³⁸ And nëkona ko aŋ, wat këbi ga këno sëfa. Ata wëka këbi: «Ineŋa kën şaland?» Yaka këno: «Rabi» (Asëyali), mi nang gër ed lëg këy ŷandi këbo.

³⁹ Ata re ko Yesu: «Awa yowën en nang.» Ga sëfa këno eni nangëx gër ed lëg ko, bayix këni gë mëŋ xali eñan eŋ poxoş gaf in.

⁴⁰ Andëre, abinëm ar Simoŋ Piyer, ebax asëfan abat gër bëxi bër wël baŋo Şaŋ Batis do sëfa bano Yesu bën.

⁴¹ Ga yen këŋo pere Simoŋ, ar acël amat gë mëŋ an, felëgu këŋo: «Biyi anëka watëgu këmo wa Afexën an» (Kërisët).

⁴² Ata Andëre wëlaw këŋo gër Yesu. Ga fabër këni gë Simoŋ, Yesu re ko: «Wëj ex Simoŋ, asëñiŋ ar Şaŋ! Gërëgako, Kefas nëngwët këmi.» (Ekaŷ).

⁴³ Nê ecan ijo, Yesu xani ko ond gër ebar ed Galile oŋ, do fed këni gë Filip. Yesu fel këŋo: «Tëfële wëno.»

⁴⁴ Filip, Abetësayida hi baxo, angol amat gë Andëre do gë Piyer.

⁴⁵ Filip ga yen këŋo Natanayel fel këŋo: «Biyi anëka wat këmo wa ar re këno gër acariya and Moyis do bakayëta band bëlawënel an: Yesu Ibënasaret, asëñiŵ ar Yosef an.»

⁴⁶ Ata re ko Natanayel: «Ine? Enjekax end fe ngwa kë xaniw gër Nasaret?» Yaka ko Filip: «Yow eyo wat!»

⁴⁷ Yesu wat këŋo Natanayel ga ko yow gër ndexëm, re ko: «Dodo nëkoyino Ayisërayel ar däl an! Anëx ax gi ex na gër ndexëm.»

⁴⁸ Wëka këŋo Natanayel: «Feye ngwa nang këye?» Ata re ko Yesu: «Damana exi yenëli Filip gogo nde wa wat bami moŷëpa dila gër andan.»

⁴⁹ Aŋo re ko Natanayel: «Asëyali, awa wëj ex Asëñiŵ ar Kaxanu an! Wëj ex emun end bulunda ir Isërayel eŋ!»

⁵⁰ Re ko bëte Yesu: «Ba gayik afel fel këmi dila gër andan wat bami nde xwëtaxën këye, awat këy wat bënd xucak eŋo.»

⁵¹ Re ko bëte Yesu: «Dal in këmun felënd, awat kën wat orën ol fol do omeleka od Kaxanu ok ga këne semëra wëno Asëñiŵ ar ala an, oko yan yan, oko gëd gëd.»

2

End ecarax eñanar eŋ

¹ Ga xucak bakey baki, hik ekana gër ingol ind Kana, gër ebar ed Galile. Mari, nëm ir Yesu na baxo.

² Ga wãc këno Yesu gër ekana elo, yow ko mënñ bête gë bësëfan bërëxëm ak.

³ Ga xwëtëk ngoy in, nëm ir Yesu sëka këño, re ko: «Ngoy aŋi bo ex na de!»

⁴ Yaka këño Yesu: «Asoxari, inewãa bar ke wëj gë wëno gër endey eño? Apëxëd andam aŋ ax yow ex na pere.»

⁵ Mari fel këbi bëriyenin bën: «Diyidën er këñun fel yo!»

⁶ Ata gër iciwã ino bapeya banjongamat band oxaã ofësëpës hi bax na. Gër bapeya baño bani yifënd men ond bani nebaraxënënd Bëšëwif oŋ, ang rëp bax ak. Apeya kala gwër ofitër keme ašand. ⁷ Ata re ko Yesu: «Yifin tan men oŋ apeya kala cëm.» Yifëra këni cëm cëm.

⁸ Re ko bête: «Dëmbënino gërëgako enjar end ofëna eŋ exo tëyix.» Rëmbën këno do yëlëx këno.

⁹ And sëyi ko enjar end ofëna aŋ, men oŋ nëngwëtak ngoy, (axo nang bana feye xaniwëk ngoy ino, xarak bëriyenin bër rëmb bax men bën anang nang bani).

¹⁰ Enjar end ofëna eŋ wãc këño icën in, re ko: «Oko wëj ay nang ex na nde mëne and këy nęcët ngoy inëngax xali efi kor bela aŋ, anëbi tëndënd na bête? Do wëj këy nęcëtëgund ngoy inëngax in xali gërëgako.»

¹¹ Mondako ri baxo Yesu ecarax eñanar eŋ gër ingol ind Kana, gër ebar ed Galile. Mondako wãsin bafi enjaran endexëm eŋ bësëfan

bërexëm bën, ata xwëta këno.

¹² Ga xucak ekana el, Yesu baka ko gër angol and Kafarënewum. Sëfër këni gë nëm, gë bobinëm do gë bësëfan bërëxëm bën. Bakey bapënëfëne fo rix bani.

End Yesu gër Aciw̃ and Kaxanu en

¹³ Ofëna or Apexa or Bëšëwif ol d̄am hi bax. Ata Yesu ko yend yaŋ gër angol and Yerusalem.

¹⁴ Ga ĥat ko, sək këbi bëfan bër oxey, gë bër opeỹ, gë bër olëxwëte do gë bënëmb bër kod̄i gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu, d̄ila në baner.

¹⁵ Na ga lëkw ko ongux w̄ayëra këbi dek eni can yangana ir Aciw̃ and Kaxanu in, gë opeỹ ak, do gë oxey ak. Yamëra ko bakwëtaya band bënëmb bër kod̄i baŋ, ata yišarëk batama baŋ.

¹⁶ Fel këbi bëfan bër olëxwëte bën: «Nëcëtin bebijo ro! Ba an nang ex na nde mëne Aciw̃ and Faba aŋ and cale ex, do wën nëngwët kën aciw̃ and apanëraxën?»

¹⁷ Ata bësëfan bërëxëm bën xwita këni oñëgw od rek: «Ebalëkënali ed Aciw̃ andey el, ang xodux fo ke šorënd*!»

¹⁸ Ata bëlëngw bër Bëšëwif bën fel këno Yesu: «Afo ey di ecarax mi nangaxën mëne wëj aŋap ŷap ki eyëbi ŋw̄ayënd bela bën gër Aciw̃ and Kaxanu!»

¹⁹ Yaka këbi: «Ñamin tan Aciw̃ and Kaxanu aŋo do wëno me kanin në bakey batas.»

²⁰ Re këni bëte bëlëngw bër Bëšëwif: «Ba ay nang ex na nde mëne bënüy ofëxw onax gë bënjongimat bayaxën këni Aciw̃ and Kaxanu

☆ 2:17 2.17 Calemoñëw̄ 69.10

aŋo? Do wěj këy rend bakey batas fo këy ri kaninaxën?»

²¹ Barikan, Yesu ga yaka këbi mondako end Aciw̃ and Kaxanu and baxo rend eŋ, end eman endexëm eŋ baxo yeyanënd.

²² And xaniw ko gër ecës aŋ, bësëfan bërëxëm bën xwita këni eyeyan elo, ata xwëta këni Oñëgw Omënëk ok do gë er babi fel Yesu in.

²³ And hi baxo Yesu gër Yerusalem, gër ofëna or Apexa aŋ, bëranjëm xwëta baŋo ga këni wat becarax bend baxo rind beŋ.

²⁴ Bari Yesu abi kwëta bana gayik dek fo nang babi,

²⁵ ax gi bana eno pel end ala gayikwa gë andexëm dëŋ baxo nangënd er ex gër emëkw ed ala in.

3

End Yesu do gë Nikodem eŋ

¹ Alëngw ar Bëşëwif ebaxëna gër engä end Ofariseŋ ar bano w̃acënd Nikodem.

² Akey amat, ye ko gëmëd gër Yesu re ko: «Asëyali, aye nang këmi mëne wěj Kaxanu law̃ënëgu ki eyëbo tëyali endexëm eŋ. Ala ax kor na exo di becarax bend wateli këmi beŋ angëmëne ani bar ex na gë Kaxanu.»

³ Yesu yaka këŋo: «Dal in këmi felënd, ar ano dëw̃ ex na gaşëxe an axo kor na exo wat owun or Kaxanu ol.»

⁴ Ata re ko Nikodem: «Mondake ko xor ala eno dëw̃ gaşëxe and ko xar aŋ? Axor nde ko xor exo baka gër acël and nëm eŋo dëw̃axën gaşëxe?»

⁵ Yaka kəŋo bēte Yesu: «Dal in kēmi felēnd, ar ano dēw̃ ex na gē men do gē Angoc an, axo kor na exo dīl gēr owun or Kaxanu.

⁶ Ar rēw̃ kəŋo ala an, ala fo hi ko do ar rēw̃ kəŋo Angoc and Kaxanu an, ar angoc hi ko.

⁷ Wēj kērexi caran na end re kēme afo enun dēw̃ gašēxe eŋ.

⁸ Ekoc el gand ed kəŋo ŷandi kē xocēnd do awēl fo kēy wēl ga kē rēm. Bari ay nang na ba feye xaniwēk do ba feye kē yend. Awa mondako fo ex end ar rēw̃ kəŋo Angoc and Kaxanu eŋ.»

⁹ Ata wēka ko bēte Nikodem: «Mondake kē xor ex gi eŋo?»

¹⁰ Yaka kəŋo Yesu: «Ok, wēj kēbi sēyalind end Kaxanu eŋ bulunda ir Isērayel in nde do nem kēy eŋo?»

¹¹ Dal in, kēmi felēnd biyi end nang kēmi kēm̄un sēyalind, osede orebi ol end wat kēmi ex! Bari wēn an mand na er kēmi reyand in.

¹² Angēmēne nē edeya me bēnd gēr ebar ro beŋ wēn an mand na do mondake kēn w̃a bēnd yaŋ gēr orēn beŋ?

¹³ Elod ala axo ye ex na yaŋ gēr orēn; wēno Asēniw̃ ar ala an fo fedawēk.

¹⁴ Ang xaw̃ baŋo Moyis andēn and yawale gēr ladawe ak, mondako fo kēne xaw̃ wēno Asēniw̃ ar ala an

¹⁵ do ar ke xwēta yo ašot ko šot aniyān and din aŋ.

¹⁶ «Gayikwa Kaxanu mbaŋ ħan kēbi bela bēr gēr ngwēn ro bēn, mēŋ yēlaxēn kēbi Asēniw̃ ar taŋ arexēm an, do ar kəŋo xwēta yo exo cot aniyān and din aŋ.

17 Enimin, Kaxanu ebi pexênaxên bela bën lawênegu këŋo Asëñiŵ arexëm an gër ngwën ro, ax gi ex na ebi nêpaxën.

18 Ar këŋo xwëta Asëñiŵ ar Kaxanu an aŋo nêp na. Bari ar aŋo kwëta ex na an anëka nêp këŋo gayik axo kwëta ex na oŵac or Asëñiŵ ar taŋ ar Kaxanu ol.

19 Awa nê eŋo këbi nêpaxën Kaxanu: ga yowëk angoben aŋ gër ngwën ro, bela bën şus këni, do ñan këni ecamëdan el gayik beber këni rind bën ax ye ex na.

20 Ata ar kë wëndërand an kë şusënd angoben aŋ, do axo təkand na këdi kë fëlëtar beñëŋëx bend ko rind beŋ.

21 Barikan, ar kë rind end dal an kë səkand angoben aŋ eni wataxën bela bën mène beber ko rind bën gë Kaxanu këni rind.»

End or gapak or Yesu eŋ

22 Ga xucak eŋo, Yesu gë bësëfan bërëxëm bën ye këni gër ebar ed Yude, xeyërax këbi fën bakey do kënebi buyind bela bën.

23 Şaŋ Batis, gër ed këbi buyind bela bayi baxo gër Enoŋ, ler gër ingol ind Salim gayik mbaŋ ebax men oŋ. Fën bani yend bela bën ebi buyix.

24 Amëd aŋo ano përa bana pere Şaŋ Batis.

25 Ata akey amat, bësëfan bërëxëm bën këni şampërend gë Aşëwif abat end mondake këni rind ewunëtan el.

26 Ga sëka këno Şaŋ Batis, re këni: «Asëyali, ar yow bax ekeg ed Yurëdeŋ xali reya bay endexëm an, nê ebuyi ebi de bela bën do dek mëŋ fo këno sëfënd.»

²⁷ Ata Şarj Batis yaka kēbi: «Ala an er şot ko yo, orēn ol yēl kējo.

²⁸ Wēn dēj awēl wēl kēne ga kēme reya mēne ame gi ex na Afexēn an, alēngwa fo lēngwaw exe tēfēraxēnēgu.

²⁹ Icēn inj wa kējo xanand endēnaŵ end eñēr eñ, ax gi ex na lawo ir kējo lañēt in. Alañēta an, alañēt fo kējo lañētēnd, do mbañ kējo nēngandērad ga kējo wēlēnd icēn inj. Mēj ex, wēno đek hi kēme onēnga ol.

³⁰ Ado wēlil exo mēj do wēno ene kwēya bela bēn.

³¹ «Ar xaniwēk yañ gēr orēn an yēmbēta kēbi đek bela bēn. Ar gēr ebar an, ar gēr ebar fo ex do end gēr ebar fo ko yeyanēnd. Ar xaniwēk yañ gēr orēn an nēmēca kēbi đek bela bēn.

³² Er watēgu ko in do er wēlēgu ko gēr orēn in ko reyand. Ala ax ma ex na osede orexēm ol.

³³ Barikan ar ŵak osede orexēm an reyak mēne Kaxanu đal exo.

³⁴ Kaxanu yēl kējo gē etēyin kēm Angoc andexēm añ ar lawēnēgu kējo an. Mēj ex er ko reyand in gēr Kaxanu xaniwēk.

³⁵ Sēm in bon ĩan kējo Asēñiŵ do beỹ đek sebēnan kējo.

³⁶ Ar ŵak end Asēñiŵ ar Kaxanu eñ şotēk anıyan and din añ. Ar año kwēta ex na an axo cot na anıyan año, do oxoỹ or Kaxanu ol lañ ex gēr ndexēm.»

4

End asoxari Asamari eñ

¹ Ata Axwën Yesu nang ko mène Ofariseŋ ok wël bax mène bësëfan bërëxëm bën yëmbëk nëmëc gë bër Şaŋ Batis bën, bête bër këbi buyind bën yëmb nëmëc.

² Enimin, bësëfan bërëxëm bën babi buyind, ax gi ex na Yesu mën dëŋ.

³ Ata na ga xani ko gër ebar ed Yude wāyi ko gër ed Galile.

⁴ Afo ir ebar ed Samari in ebar exo kuca.

⁵ Ga ko ye, fiat ko gër angol and bani wacënd Sikar, ler gër oşënga or Yakob or yël baŋo asëniw Yosef.

⁶ Na bax andu and Yakob aŋ. Yesu, ga sëkwëra ko oñe oŋ, yëpa ko ler gër andu, xarak améd aŋo eñan eŋ keŋ gër gaf hi bax.

⁷ Na yow ko asoxari Asamari edëmb ed men. Ata re ko Yesu: «Yëludë wa me ceß.» ⁸ Xarak, bësëfan bërëxëm bën gër angol ye bani eni yëcëraw er këni yamb in.

⁹ Ata re ko asoxari an: «Yama wëj Aşëwif nde ke xarand men ond eceß wëno Asamari?» (Rexën baxo mondako asoxari an, Bëşëwif bën abani sëkar na gë Bësamari bën.)

¹⁰ Ata Yesu yaka këŋo: «Kido anang nang bay er ko yëlënd Kaxanu in do kido afëni fëni baxi noyo hi këme wëno ar ki xarand men ajo an, wëj dëŋ xaradoxe. Ata yël domi men ond kë yëlënd aniyän oŋ.»

¹¹ Na re ko asoxari an: «Oko axwën, ay gi ex na gë siwo ir këy rëmbaxën, do andu aŋ atiwx ex. Feye wa këy şotëgu men ond kë yëlënd aniyän oŋo?»

¹² Yakob, axarëk arebi an sebëtan këbo andu

aŋo. Gër aŋo bani ŝebënd mënj gë bosëñiŵ do gë oyel orebën ol. Ba wěj nde xuca këŋo?»

¹³ Ata yaka ko Yesu: «Ar kë ŝeb yo men oŋo ro, asel këŋo sel gaşëxe.

¹⁴ Barikan men ond këme yëlënd oŋ, ar kë ŝeb an din aŋo tel na. Men oŋo ang epëndin fo kë ŷana ex dfejënd gër ola orexëm xali gër aniyän and din.»

¹⁵ Ata re ko asoxari an: «Axwën yëlële ngwa men oŋo, mënj bayik axe ñana na exe telënd din do me teb eyow ed gër andu ro el.»

¹⁶ Re ko Yesu: «Yel eyo macëgu icën indey in, en tēfērëgu.»

¹⁷ Yaka ko asoxari an: «Ame gi ex na gë icën.» Na re ko Yesu: «Dal reya këy mēne ay gi ex na gë icën.

¹⁸ Bësoşan bëco şapër kën do gë ar ŷëpa kën gërëgako an, axo gi ex na icën indey. Ata dal dëŋ reya këy.»

¹⁹ Na re ko asoxari an: «Axwën, anëka nang këme mēne wěj alaŵënel ar Kaxanu hi këy.

²⁰ Bëxarëk bërebi bën gër etënd elo bano şalend Kaxanu, do wën Bëşëwif bën kën rend mēne gër Yerusalem fo hi ko mocale.»

²¹ Ata re ko Yesu: «Abiŵën, kwëtale ga re këme, ayow kë yow apëxëd and këno ŷana eno calend Faba nē er ex yo, xarak ax gi ex na gër etënd elo fo, bëte ax bo na gër Yerusalem fo.

²² Wën Bësamari bën, ano nang ex na ar këno şalend an. Biyi Bëşëwif bën nang këŋo gayik paş gë enëŋ endebi eŋ këni fexaxën dëk bela bën.

²³ Barikan, nē eyow ex (ado gërëgako dëŋ ex)

amëd and bër këŋo ŝalend enim Faba, gë angoc do gë d'al bën. Ata bër këŋo ŝalend mondako bën këbi ŝaland.

²⁴ Kaxanu angoc hi ko, do bër këŋo ŝalend bën, afo eno calend gë angoc aŋ do gë d'al in.»

²⁵ Na rew ko asoxari an: «Anang nang këme mëne në eyow exo Afexën an, (mëne ngëŋ Kërisët). And ko ħatëgu aŋ, mëŋ këbo sëfëtan beŷ bën dek.»

²⁶ Yaka këŋo Yesu: «Wëno ar ki yeyanelind ajo dëŋ ex!»

²⁷ Aŋo ħatëgu këni bësëfan bën. Aşaran şaran babi ga sëk këno Yesu ga këŋo felëra asoxari end Kaxanu eŋ. Barikan, gabatak aŋo mëka bana ba ine baŋo wëkand do ba ine baŋo felëraxënënd.

²⁸ Ata asoxari an seß ko na ipeya ind men in, wãra ko gër angol felëx këbi bela bën:

²⁹ «Yowën eno nang ar felëra ke dek beber ri këme an. Ba axo gi ex na cëŋ Afexën an?»

³⁰ Ata ga şanëgu këni angol aŋ, ye këni bura-bura gër ed hi baxo Yesu.

³¹ Amëd aŋo, bano felënd bësëfan bën: «Awël nde Asëyali, yambëral.»

³² Re ko: «Eyamb yamb exëna ed an nang ex na.»

³³ Na bësëfan bën këni wëkarënd ba ala wëlanëgu këŋo na eyamb yamb.

³⁴ Ata re ko Yesu: «Andiyen and ŷandi këŋo ar lawënegu ke xali me eŋata aŋ ex eyamb yamb iram in.

³⁵ Ax gi ex na nde are kën rend opacaw onax fo bayik ekana ed beneda el? Awa ga re këme: Dënëtayin en wataxën beneda beŋ ga feşëk gër

ocënga. Ekana fo bayik.

³⁶ Aşos këno şosënd axana ar enedfa end anıyan and dın an ebi nëngandëraxën andamat anedf an do gë axana an.

³⁷ Gër endey eņo, enimin, d'al ex: Abat kë nedënd, aşëxen kë xanand eyamb el.

³⁸ Wëno lawën këņun en kana benedfa beņ gër ed an tēw ex na. Bëşëxen rıyenik do wën, alil fo lil kënebi gër andıyen.»

³⁹ Yatıjo, gër angol and Bësamari aņo bëranjëm wã bax end Yesu eņ ga wël këno asoxari an ga ko reya mëne afelëra felëra këņo dek er ri ko gër anıyan andexëm in.

⁴⁰ Bësamari bën ga barëreĝu këni gër ed hi baxo Yesu, xara këno exo bayi yatıjo gër angol andebën. Ga wã ko, xey këņo bakey baki.

⁴¹ Në eņo yëmbëraxën bani nëmëc bër wã bax eyeyan edexëm bën.

⁴² Afel bano felënd asoxari an: «Abo ex na de ga wã këmi gayik wëj fel këbo. Gë andebi aņo dëņ baxët këmo do nang këmi mëne enimin, mëņ ex Afexën ar ngwën an.»

End pakën ed itox eņ

⁴³ Ga xucak bakey baki baņo, Yesu xuca ko ond gër ebar ed Galile oņ.

⁴⁴ Mëņ dëņ reya bax mëne alawënel ar Kaxanu an, ano pëbënd na gër ed rëw këno.

⁴⁵ And ĩat ko gër ebar ed Galile aņ, Bëgalile bën xaca këno gayik awat wat bani dek bebër ri baxo gër Yerusalem bën, yatir Ofëna or Apexa. Bën bëte, aye ye bani gër ofëna olo.

⁴⁶ Awa Yesu baka ko gër ingol ind Kana gër ebar ed Galile, gër ed nëngwët baxo men oŋ hik ngoy. Ata gër angol and Kafarënewum, ar bët bax gër emun an šëxwërayili baŋo na asëñiŵ.

⁴⁷ Gogo nde ga wël ko mëne Yesu bakawëk gër Galile, ga xaniw ko gër ebar ed Yude. Ata ŵara ko eŋo karaw end itox indexëm eŋ gayik në emëkw na fo bayi baxo.

⁴⁸ Ata re ko Yesu: «Wën angëmëne ane watëlind na becarax do gë becërëcaxik, din ane kwëta na!»

⁴⁹ Yaka këŋo ala ajo: «Axwën, cëlaye gër ndebi këdi ko nemi itox indam iŋ.»

⁵⁰ Re ko Yesu: «Maŷil, asëñix anëka bëngw ko.» Ga ŵa ko er re ko Yesu in, ŵaŷi ko.

⁵¹ Ga ko šëla, fed këni gë bëriyenin bër gër iciŵ indexëm bën. Fel këno mëne itox indexëm iŋ abëngw exo, anëka fak ko.

⁵² Wëka këbi ba nand fe fak ko. Yaka këno: «Ganëka and hik eñan poxoš gaf aŋ, xoc këŋo.»

⁵³ Ata xwita ko sëm mëne amëd aŋo dëŋ fel baŋo Yesu itox indey iŋ abëngw exo. Ata ŵa këni end Yesu eŋ mën gë ekun edexëm el dëk.

⁵⁴ Eŋo bax ecarax ekinëm end ri baxo Yesu gër ebar ed Galile eŋ ga xaniw ko gër ed Yude.

5

¹ Ga xucak eŋo, hik bëte ofëna or Bëšëwif. Yesu ye ko yaŋ gër Yerusalem.

² Xarak gër Yerusalem, ler gër Ebët ed Opeŷ, anjer* hi bax na and bani ŵacënd gë eyeyan ed

* 5:2 5.2 Anjer aŋo anac nac hi bax.

Bêşewif el Betësada. Mokece xece bani do seba bani odilaya oco.

³⁻⁴ Dila gër odilaya oko bani renarand bêşëxwëra bêranjëm: bêşiwëk, gë bêseyik, gë bërëgobo.

⁵ Şëf gër bêşëxwëra bëjo, ala baxëna arëgobo elod bënîy ofëxw osas gë bënjongëbëtas.

⁶ Ata Yesu wat këno gër ed laki ko. Ga wata ko mène elod anëka fo ko lakirand na, wëka këno: «Wëj, aýandi nde ýandi ki ey pak?»

⁷ Yaka këno: «Asoşan, ame gi ex na gë ar ke lap polo gër anjer and kë şangënanand men aň. Awa nand ke xacërand na, gogo nde exo cëgët aşëxen.»

⁸ Ata Yesu re ko: «Kanil ey med anakaya andey aň, ey ye!»

⁹ Ataň ga fak ko ala ajo, wëd ko anakaya andexëm aň do ko yexërand şenene. Xarak yatijo akey and eteyëta bax.

¹⁰ Bëlëngw bër Bêşewif bën këno rend ala ar fakëk an: «Xey wëj wa, ba ax gi ex na nde doro ex akey and eteyëta aň? Ax ñap ex na ey dëbina anakaya andey aň!»

¹¹ Na yaka këbi: «Ar fakën ke an fel ke de me dëbina anakaya andam aň do me ye.»

¹² Wëka këno: «Noýo wa ex ar fel ki ey med anakaya andey do ey yexëra an?»

¹³ Ar fakëk an axo nang bana ba noýo ex do bëte Yesu anëka hi baxo şit gër amëxwër and hi bax na.

¹⁴ Ga xucak eňo, Yesu sëk këno ala ajo gër yangana ir Aciw and Kaxanu. Fel këno: «Awa

gayikako anêka fak këy, tebël emendëran el këdi ki wëcan end nëmëc eņo.»

¹⁵ Aņo ye ko ala ajo felëx këbi bëlëngw bër Bëşëwif bën mëne Yesu fakën këņo.

¹⁶ Ata bëlëngw bër Bëşëwif bën mëņ bano rixëraxënënd Yesu gayik eņo baxo rind yatir akey and eteyëta.

¹⁷ Yesu yaka këbi: «Faba key yo key ko riyenind, wëno bête mondako fo këme riyenind.»

¹⁸ Ata bëlëngw bër Bëşëwif bën këni şaland eno daw̃ Yesu, ga baxo rend cëņ mëne Kaxanu ex Sëm, er wăcaya bax mëne gwër fo hi këni gë Kaxanu. Bari ax gi ex na gayik ayepën baxo yepënënd fo akey and eteyëta aņ.

End or gapak eņ

¹⁹ Ata yaka këbi Yesu: «Dal in këmun felënd, wëno Asëñiŵ in ŷowëŷ ame dind na gë oñandi odam. Barikan, er këmo watelind Faba in këme rind. Do đek er ko rind Faba in, mondako fo këme rind wëno Asëñiŵ in.

²⁰ Faba aňan ñan ke wëno Asëñiŵ in do aŵasin ke wăsinënd đek bebër ko rind bën. Bête aŵasin ke wăsin bebër nëmëcak beņo, ado wën aşaran këņun şaran.

²¹ Ata Faba ang këbi xaninënd bëşësëk do këbi liyanënd ak, mondako fo këmo liyan wëno Asëñiŵ in ar ŷandi ke an.

²² Bête Faba, ala aņo kitind na, wëno Asëñiŵ in sebën ke đek kiti iņ

²³ ene pëbaxën đek ang fëb këno mëņ ak. Ar axe pëb ex na wëno Asëñiŵ an, aņo pëb ex na Faba, mëņ ar lawënëgu ke an.

24 «Dal in këmün felënd, ar ke baxëtënd do eņo kwëta ar lawñëngu ke an, anëka şot ko anıyan and din aņ do axo ye na gër kiti. Anëka xuca ko ecës el, do ĩat ko gër anıyan.

25 Dal in këmün felënd, amëd aņ në eyow ex, (ado gërëgako dëņ ex) bësësëk bën awël këni wël oniŵ or Asëñiŵ ar Kaxanu ol. Bër kë wël bën axani këni xani gër ecës do eni dıya.

26 Enimin, ang exo Faba mëņ dëņ anıyan ak, mondako fo yël ke wëno Asëñiŵ me gi wëno bëte anıyan aņ.

27 Wëno yël ke or gapak or mëni kitixën bela ol gayik wëno ex Asëñiŵ ar ala an.

28 Këreņun caran na eņo: Në eyow ex amëd and këni wël dek bër ex gër baņeg bën oniŵ oram ol.

29 Ata eni kanira gër ecës: bër bax rind enjekax bën eni ye gër anıyan and din do bër bax rind eñëņënaç bën eni ye gër kiti.

30 Faba, mëņ ar lawñëngu ke an ke felënd ang këmëni xiti bela ak, ŷowëŷ ame dind na gë oñandi odam ok. Do kiti indam iņ ind şenene ex gayik oñandi od ar lawñëngu ke ok këme şaland, ax gi ex na odam ok.»

End osede or bend Yesu eņ

31 «Angëmëne wëno fo kë reyand osede or gaf iram ol, end këme reyand eņ ax gi ex na đal.

32 Aşëxen kë reyand osede oram ol, do anang nang këme, er ko reyand endam in đal ex.

33 Wën lawñë babi bela gër Şarj Batis. Ga ĩat këni, awël wël bano ga ko reya đal in.

34 Wëno cëŋ, end osede oram eŋ, ax gi ex ala kë reyand, barikan en pexaxën këmün felaxënënd eŋo.

35 Şaŋ, er hi baxo ang lambo ir fëtën këni ex ŋoband fo. Do wën anëngandëra nëngandëra këŋun amëd gë angoben andexëm aŋ.

36 Wëno, osede or këme reyand ol nëmëcak or Şaŋ Batis ol gayik beber yël ke Faba me dind bën këŋun wăsinënd mëne mëŋ dëŋ lawëñëgu ke.

37 Do Faba mëŋ ar lawëñëgu ke an dëŋ kë reyand endam eŋ. Wën, elod an wël ex na oniw orexëm ol, elod an wat ex na dëxas irexëm in.

38 Gayikako an ma ex na end wëno ar lawëñëgu ke eŋ, an kwëtaya ex na eyeyan edexëm el gër oŵëkw orewën.

39 Wën kën balëkënalind Oñëgw Omënëk ok ga yëla kën mëne aniyän and din aŋ kën şot, xarak oñëgw oko dëŋ kë reyand endam eŋ.

40 Wën aŋun ñandi ex na en yëlaya gër ndam en cotaxën aniyän and din aŋ!

41 «Wëno ame caland na ene cëkw bela.

42 Bari aye nang këme mëne wën ano ŋan ex na Kaxanu.

43 Wëno mëŋ lawëñëgu ke gë oŵac orexëm ol, bari wën ane kwëtaya ex na. Barikan angëmëne aşëxen exo yow axwëtaya këno xwëtaya xarak Kaxanu aŋo dawëñëguw ex na!

44 Wën ber kë şëkwërënd bëjo, wën ber ax caland na en wat enjaran end Kaxanu fo bën, mondake wa kën xor ene kwëta?

45 Këren yëla na mëne wëno këŋun lëxw gër Faba. Moyis, mëŋ ar xwëta këno an, këŋun lëxw.

⁴⁶ Kido end Moyis eŋ w̃a ban, aŵa w̃a don bête endam eŋ gayik endam ỹëgw ko.

⁴⁷ Bari angëmëne an ma ex na oñëgw odexëm ok, mondake kën w̃a er këme rend in?»

6

End ecarax end mburu eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yesu xegëta ko anjer and Galile and bani w̃acënd bête anjer and Tiberiyad aŋ.

² Bela bëranejëm baŋo sêfand gayik awat bani watënd becarax, ga babi fakën bêsëxwëra bën.

³ Ata Yesu, ga sêfër këni gë bêsëfan bën yaŋ nê etënd, ỹëparax këni

⁴ xarak anëka babi saxëgund Ofëna or Apexa or Bêsëwif ol.

⁵ Yesu ga nëkona ko, wat këbi amëxwër atëm ga këni yow gand ed hi bani. Ata wëka këŋo Filip: «Feye wa këne yëcëguye er këni yamb bela bëjo in?»

⁶ Ga baŋo wëkand mondako, atëy fo baŋo rind gayik anang nang baxo er ko ri in.

⁷ Ata yaka ko Filip: «Ado ene yëcëgudoye yo mburu in batama band kodî okeme oki, exo cotaxën ala kala tükër, ax gi dona gwac.»

⁸ Asëfan abat, Andëre, abinëm ar Simonj Piyer, re ko:

⁹ «Ake ro inëmëta exëna de ind gë bamburu baŋo band orëš, gë oxan oxi. Ine ngwa kë fecä, bela bër go bën?»

¹⁰ Ata re ko Yesu: «Pelinëbi eni ñëpara gër ebar.» Xarak na gër ed ebani mbaŋ lëg bax

ondës oŋ. Er hi bani bësöşan bën fo gwër në owëli oco.

¹¹ Yesu, ga wëd ko bamburu baŋ, şëkwa këŋo Kaxanu do şetëra këbi bër hi bax na bën. Mondako fo ri baxo gë oxan ol do ar ex kala yamb ko xali wëd ko.

¹² And wëd këni aŋ, fel këbi bësëfan bën: «Barin bacaxaken band bayitarak baŋ, yowëy kërex nemi na.»

¹³ Ata ga barëra këni, fëxw këbi bakange epëxw gë baki gë bacaxaken band mburu ir orëş ir bayitara babi in.

¹⁴ Ga wat këni ecarax end ri baxo Yesu eŋ, bela bën këni rend: «Enimin, mëŋ ex alawën ar bax yowënd gër ngwën ro an.»

¹⁵ Ata Yesu, ga wata ko mène aŋyandi yandi babi eno nëyali exo gi emun endebën, nacëta ko gaşëxe gabat yaŋ gër etënd.

End gër anjer eŋ

¹⁶ Apenëka aŋ, bësëfan bërëxëm bën şëla këni xali gër bëŋa ir anjer.

¹⁷ Ata fëra këni polo në ikuluŋ eni yexën gër Kafarënowum, ekeg elo. Anëka xwëyar bax do Yesu abi tëfëgu bana pere.

¹⁸ Mbaŋ bax xocënd do men oŋ kë xanind gër anjer bomeŋ bomeŋ.

¹⁹ Ga xas këni gë ikuluŋ in në şapakan banjo, xali banjongamat, watëgu këno Yesu ga ko ye yaŋ gër men ang gër ebar eŋaŋyëk fo. And hi ko dam gër ikuluŋ aŋ, bësëfan bën yëdara këni.

²⁰ Ata re ko Yesu: «Wëno ex, këren yëdara na!»

21 Aŷandi ŷandi babi bësëfan bën eno mëlali gër ikuluŷ in. Barikan anëka ħat bani gër ebar, gër bënja ir gër ed bani yend.

End eyamb ed aniyen eŷ

22 Në ecan ijo, amëxwër and bër bayi bax ekeg elo aŷ, xaman këni mëne ikuluŷ imat fo bayi bax na gër ed hi bani do mëne Yesu ani ye bana gë bësëfan bën.

23 Ata bëkuluŷ ocëxe ħatëguk gër Tiberiyad, ler na gër ed yambëra bani mburu ind ŷëmbën baxo Axwën an and šëkwa këŷo Kaxanu aŷ.

24 Ga wata këni mëne Yesu gë bësëfan bërëxëm bën ani bo bana na, fëra këni gër bëkuluŷ bënjo do kwël ye këni gër Kafarënowum eno calax.

25 Ga sëkëx këno ekeg elo, wëka këno: «Asëyali, nand fe wa yow këy ro?»

26 Yesu yaka këbi: «Dal in këmun felënd, ga yambëra kën xali wëd kën këne šalaxënënd, ax gi ex na ga fëni këŷun becarax bend këme rind beŷ.

27 Diyenindën end eyamb ed kë bayi xali gër aniyen and din eŷ, bari ax gi ex na end eyamb ed kë nemi ecan ecan eŷ. Eyamb ed aniyen and din el, wëno Asëñiŷ ar ala an kë yëlënd gayik wëno yata ke Faba Kaxanu.»

28 Bër gër amëxwër bën wëka këno: «Ineŷa ŷapëk mo din Kaxanu gër andiyen andexëm?»

29 Yaka këbi: «Er ex andiyen and Kaxanu in, ene kwëta wëno ar laŷënëgu ke an.»

30 Wëka këno bëte: «Do ecarax end fe këyëbo wësin mi kwëtaxën? Ine këy ri?»

31 Bëxarëk bërebi bën eyamb ed bani wãcënd man el bani yambënd gër ladawe, ang ýeg këni ak: eyamb ed xaniwëk gër orën el babi yëlënd Kaxanu.✧

32 Ata re ko Yesu: «Dal in këmun felënd, Faba babi yëlënd eyamb ed däl ed xaniwëk gër orën el bëxarëk bërewën bën, ax gi ex na Moyis. Mën fo këñun yëlënd bëte doru doru eyamb ed däl ed xaniwëk gër orën el.

33 Gayikwa eyamb ed ko yëlënd Kaxanu el ex ar fedawëk gër orën an, do ko yëlënd aniyän gër ngwën ro an.»

34 Ata re këni: «Awa Axwën, yëlindëbo ngwa din eyamb elo.»

35 Yesu fel këbi: «Wëno ex eyamb ed kë yëlënd aniyän el. Ar ke sëf an din año kor na enjo en, ar kë wã endam an din año tel na.

36 Ga re këme, wën awat wat këne, bari ane kwëta ex na.

37 Dek bër ke yël Faba bën asëf këne sëf do din amëni nãwã na.

38 Gayikako gër orën fedaw këme, er yow këme me dind oñandi od ar lawënëgu ke ok, ax gi ex na me dind oñandi odam.

39 Er ýandi këño ar lawënëgu ke in ex gabatak këremo tak na gër bër yël ke: axanin këmo xaninëf gër ecës yatir akey apelatar.

40 Eño ex enimin, er ýandi këño Faba in: ar ke wat yo wëno Asëñiã do exe kwëta an ašot ko šot aniyän and din aň. Ata këmo xanin gër ecës, yatir akey apelatar.»

✧ 6:31 6.31 Andocane 16.4, 15

41 Ata Bêşewif bën kēni wunēwunand endexēm eŋ ga wēl kēno ga ko re mēne mēŋ ex eyamb ed fedawēk gēr orēn el.

42 Er bani rend: «Ajo ba axo gi ex na nde ngwa Yesu, asēñiŵ ar Yosef? Ax gi ex na nde anang nang kēnēbene nēm gē sēm? Mondake cēŋ ko rend mēne gēr orēn fedaw ko?»

43 Yesu ga wata kēbi, re ko: «Kēren ŋunēŋuna na.

44 Ala ax kor na exo yēlaya gēr ndam, ang ax gi ex na Faba, mēŋ ar lawēnēgu ke an, wēlaw kēŋo. Do wēno ata kēmo xanin gēr ecēs, yatir akey apelatar.

45 Ga yēgw kēni wa bēlawēnel bën gēr okayēta mēne: Kaxanu kēbi ŋana ebi tēyalind dek bēla bën. Ar kē baxēt osēyali orexēm an do exo ma, ayēlaya ko yēlaya gēr ndam.

46 Eŋo ax macaya ex na mēne ala wat kēŋo na Faba Kaxanu, ang ax gi ex na ar xaniwēk gēr ndexēm an.

47 Dal in kēmun felēnd, ar wāk endam an šotēk aniyān and dīn aŋ.

48 Wēno ex eyamb ed kē yēlēnd aniyān el.

49 Bēxarēk bērewēn bën yambēguk eyamb ed kēni wācēnd man el gēr ladawe, bārikan ašēs šēs kēni.

50 Nangiŋ mēne ar kē yamb eyamb ed fedawēk gēr orēn an, axo nemi na.

51 Wēno ex eyamb ebēngw ed šēlawēk gēr orēn el. Angēmēne ala exo yamb eyamb elo, dīn ir dīn ko liya, do eyamb ed kēmo yēl el ex eman endam eŋ exo dīyaxēn gēr ngwēn ro.»

52 Ga wēl kēno, Bêşewif bën kēni šampērend:

«Mondake wa ko xor ebo yël eman endexëm eñ ene yambe?»

⁵³ Na re ko Yesu: «Iyo ðal in këmün felënd: angëmëne an yamb ex na eman end wëno Asëñiŵ ar ala eñ do an ceb ex na oşat oram oñ, anıyan ax gi ex na gër ola orewën.

⁵⁴ Ar kē yamb eman endam do exo ceb oşat oram an kē şot anıyan and din añ do wëno ax-anin kēmo xaninedġ gër ecës, yatir akey apelatar.

⁵⁵ Enimin, eman endam eñ eyamb ex do oşat oram oñ eşeb-ceb ex.

⁵⁶ Ar kē yamb eman endam do exo ceb oşat oram an ke şosa do mi gi din arabat.

⁵⁷ Faba mēñ ar lawënēgu ke an abēngw exo do wëno gē mēñ liya kēme. Ar ke yamb an gē wëno kēmi liya.

⁵⁸ Nēkoyin ro eyamb ed fedawēk gër orēn el, ax gi ex na ang ed yambēgu kēni bēxarēk bērewën do nemira kēni el. Ar ke yamb an din ir din ko liya».

⁵⁹ Mondako sēyali babi Yesu gër aciŵ acaleya and gër Kafarēnawum.

End anıyan and din eñ

⁶⁰ Ga baxēt kēno na, bēsēfan bēranjēm gër bër baño sēfarand re kēni: «Eyeyan elo ðek sibēk. Ba noño kē xor cēñ exo baxēt?»

⁶¹ Yesu, ga wata ko mēne bēsēfan bēn nē eñunēwuna exēni, wēka kēbi: «Ba end re kēme eñ nde şodō kēñun?»

⁶² Do and kēne wat, wëno Asëñiŵ ar ala an ga kēme baka yañ gër ed hi bame añ cēñ?

⁶³ Angoc aŋ kē yēlənd anıyan aŋ, eman eŋ ŷoweŷ ax kor na ex di. Bend fel kēmun beŋo bend Angoc ex do beŋo kē yēlənd anıyan aŋ.

⁶⁴ Bari ang hi kēn ro ako, bēreŋar ane kwēta ex na.» Gayikwa Yesu aye nang babi, elod gēr ŷanar bēr ax ma ex na endexēm bēn. Bēte anang nang baxo noŷo bax ar kēŋo lēxw an.

⁶⁵ Ata ko rend: «Mēŋ kēmun felaxēnēnd mēne ala ax yow na gēr ndam ang ax gi ex na Faba wēlaw kēŋo.»

⁶⁶ Ata elod amēd aŋo, bēsēfan bērexēm bēranjēm bakana kēni gand epoy, seb kēni etēfēra edexēm el.

⁶⁷ Ata Yesu wēka kēbi bēsēfan epēxw gē bēxi bēn: «Do wēn cēŋ, aŋun űandi ex na nde ene teŋ?»

⁶⁸ Yaka ko Simoŋ Piyer: «Axwēn, biyi gēr noŷo wa kēmi ye? Wēj ga ex wa ar gē eyeyan ed anıyan and din ir din an.

⁶⁹ Do biyi wāk endey eŋ ga nang kēmi mēne wēj ex Awēnēk ar Kaxanu an.»

⁷⁰ Yesu yaka kēbi: «Ax gi ex na nde wēno yata kēŋun, wēn bēsēfan epēxw gē bēxi bēn? Barikan, abat ŷabucara exo!»

⁷¹ Yuda, asēñiŷ ar Simoŋ Isēkariyot, baŋo rend gayikwa gēr bēsēfan epēxw gē bēxi, mēŋ ebax ar kēŋo lēxw an.

7

End bobinēm bor Yesu eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yesu ko sēfērand ebar ed Galile el. Aŋo űandi bana exo ye gēr ed Yude gayik

bêlengw bër Bêşewif bën aşala bani şaland eno daw.

² Xarak, dam ebax Ofëna or Bêşewif or baner ol.

³ Ata bobinëm bor Yesu re këni: «Kanil ey ye gër ebar ed Yude eni watëx dek bêsëfan bërey bën beber këy rind bën.

⁴ Ar kë şaland eno nang bela an, axo dind na beÿ gër ed ano watënd na. Angëmëne becarax beño këy rind, masiyanal gër ngwën ro.»

⁵ Enimin bobinëm dëñ ano kwëta bana.

⁶ Ata Yesu yaka këbi: «Apëxëd andam añ ax ñatëgu ex na pere, barikan andewën añ and din ex.

⁷ Bela bër gër ngwën ro bën ani kor na enun cus. Barikan aşus şus këne wëno gayik areya këme reyand mëne bandixa bandebën bañ bañëñax ex.

⁸ Yeyin ngëñ wën yañ gër ofëna. Wëno ame ye na gër ofëna olo gayik apëxëd andam añ ax ñat ex na pere.»

⁹ And re ko eño añ, Yesu bayi ko gër ebar ed Galile.

End Ofëna or baner eñ

¹⁰ And ye këni bobinëm gër ofëna añ, Yesu ye ko bëte yir fo, año ñandi bana eno wat bela bën.

¹¹ Ata bêlengw bër Bêşewif bën këno şalarand gër ofëna do këni wëkarënd: «Awa feye exo ajo?»

¹² Ata gër bëmëxwër, onëkënëkar od në endexëm ok mbañ ebax. Bërëmar are bani rend: «Ala ar şenene exo.» Bêşëxen bën: «Ali anambeli këbi nambelind bela bën!»

13 Bari ala abax yeyan na poyoma endexëm eñ, ga banëbi yëdand bëlëngw bër Bëşëwif bën.

14 Anëka hi bax loxo ir ofëna in mërëxand and ye ko Yesu yañ gër Aciw̃ and Kaxanu añ, gër ed babi sëyalirand bela.

15 Ata bëlëngw bër Bëşëwif bën, ga këbi şaran, këni wëkarënd: «Mondake nang ko Oñëgw Omënëk ok mëñ ar ax tëya ex na an.»

16 Ata yaka këbi Yesu: «Osëyali oram ol, or ar lawënëgu ke ex, bari ax gi ex na oram.

17 Ar ex awëlëk ar exo di oñandi od Kaxanu añ, anang ko nang osëyali oram ol, ba gër Kaxanu nde xaniwëk ba wëno fo nde kë yeyandërand.

18 Ar kë yeyandërand er yerëtëk ko gë andexëm an, eno cëkwënd ko şaland. Barikan, ar kë şaland enjaran end ar lawënëgu këño an, ar ðal hi ko do osëmbak ax gi ex na gër ndexëm.

19 Ax gi ex na nde Moyis yël këñun acariya and Kaxanu añ? Barikan wën, gabatak ax tëfënd na acariya año. Inew̃a kën şalaxënënd ene ðaw̃?»

20 Ata amëxwër añ yaka këno: «Wëj ar gë bëyël ey! Noño kë şaland exi ðaw̃?»

21 Yesu yaka këbi: «Emat fo ri këme do wën ðek şarandëra këñun.

22 Moyis sëyali këñun oxac or bëttox bëtöşan ol, (xarak ax gi ex na Moyis yerëtëk gayikako gër bëxarëk xaniwëk). Do ax gi ex na nde wën axac këno xacënd ala an yatir akey and eteyëta dëñ?

23 Angëmëne axac këno xacënd ala yatir akey and eteyëta këdi kën yepën acariya and Moyis añ, inew̃a xoñëxën këne wëno ar fakën këño yer ala an gë akey and eteyëta añ?

24 Tebin ekiti ed bela el ang kējun wēndanēnd wēn ak. Kitiyindēn ūenene!»

25 Ata Bēyerusalem bērēmar kēni rend: «Ax gi ex na nde ajo kēno ūaland eno dāw?»

26 Barikan nēkodo wa ga ko yeyandērand poyoma, do ala aņo kexēnd na! Anēka nde xwita kēno bēlēngw bēn mēne mēņ dēņ ex Afexēn an?

27 Barikan, ajo ro anang nang kēne gēr ed xaniw ko. Xarak Afexēn an and ko yow aņ, ala ax nang na gēr ed xaniw ko.»

28 Ata Yesu, ga kēbi sēyalira bela bēn gēr yangana ir Aciw and Kaxanu, xey ko: «Wēn anang nang kēne do anang nang kēn gēr ed xaniw kēme! Barikan wēno ame yow ex na gē oņandi odam. Ar lawēnēgu ke an dāl exo, bari ano nang ex na.

29 Wēno anang nang kēmo, gayikwa gēr ndexēm xaniw kēme, do mēņ lawēnēgu ke.»

30 Bela bēn kēni ūaland eno tēra, bari gabatak aņo tēra bana gayik ax ūat bana pere apēxēd andexēm aņ.

31 Ata gēr amēxwēr, bēranjēm wā kēni end Yesu eņ do kēni rend: «And ko yow Afexēn aņ, becarax bēnd ko ri beņ anēmēca nde kē nēmēca bēnd ajo beņ?»

End etēra ed Yesu eņ

32 Ofariseņ ok wēl kēnēbi bēranjēm gēr amēxwēr ga kēni nēkēnēkar end Yesu eņ. Ata bēšadaxan bēlēngw bēn do gē Ofariseņ ok lawēn kēnēbi bēnēkona bēn eno tēraw.

33 Ata re ko Yesu: «Nē erebat bayi kēne pere imēd, me bakaxēn gēr ar lawēnēgu ke.

³⁴ Aşalara këne şalara bari ane wat na. Do gër ed këme hi, wën an kor na en yeli.»

³⁵ Ata këni wëkarënd Bêşewif bën: «Feye ngwa ko ye do enëño neme? Aye nde ko ye ed şapërëra këni Bêşewif gër bër enëng ecëxe, ebi tÿyalirax bër ani gi ex na Bêşewif bën?

³⁶ Ine ngwa wăcayak eyeyan ed wëleli kënëño elo: “Aşalara këne şalara bari ane wat na. Do gër ed këme hi, wën an kor na en yeli.”»

End akey apelatar and Ofëna or baner eŋ

³⁷ Yatir akey apelatar and ofëna ebax akey atëm aŋ. Ata Yesu, ga xani ko xwiriş, xeŷ ko: «Ar sel këño an, yowëlexo mo yël exo ceḃ.

³⁸ Ar ke xwëta an, men ond këmo yël oŋ ang oŷëm or men ond anıyan fo kë ŷana ex pesënd gër yomb irexëm, ang rek Oñëgw Omënëk ak.»

³⁹ End Angoc and Kaxanu and ebax eni cot bër këño xwëta eŋ baxo yeyanënd mondako. Amëd aŋo, Angoc aŋ axo yow bana pere gayik ax ŋat bana and kë şanaya enjaran end Yesu eŋ.

⁴⁰ Bërëmar gër amëxwër ga wël këni er baxo yeyanënd in, këni rend: «Enimin, ajo ex Alawënel an.»

⁴¹ Bëjo këni rend: «Ajo ex Afexën an!» Bêşëxen re këni: «Ba gër ebar ed Galile nde ebax exo kaniw Afexën an?»

⁴² Ax gi ex na nde Oñëgw Omënëk dëŋ rek mène Afexën an ar andëwëra and Dafid ko hi do ar gër Betëlexem, angol and Dafid aŋ?»

⁴³ Ata bër gër amëxwër bën xucarëra këbi në end Yesu.

⁴⁴ Bërëmar aŷandi ŷandi babi eno tëra, bari gabatak ax yëxw bana eŋo.

End bëlëngw bër Bêşewif eŋ

⁴⁵ Bënëkona bën, ga baka këni gër bêsadaxan bëlëngw do gër Ofariseŋ, wëkax kënëbi: «Ine cëŋ bayik ano mëlawa ex na?»

⁴⁶ Yaka këni bënëkona bën: «Ar kë yeyanënd mondako, biyi elod amo wël ex na.»

⁴⁷ Ata yaka kënëbi Ofariseŋ ok: «Wën bête, anëka nde seb këno eŋun nambeli?»

⁴⁸ Awat nde wat këno alëngw ar Bêşewif ba fariseŋ ir wãk endexëm?

⁴⁹ Bari amëxwër aŋo, bër wë këbi exëni, ani nang ex na acariya and Moyis aŋ!»

⁵⁰ Ata Nikodem, ar ye bax gëmëd eni watër gë Yesu an, wëka këbi:

⁵¹ «Acariya andebi aŋ, anëp nde këŋo nëpënd ala xarak bëxiti bën ano baxët ex na pere do ani nang ex na pere er ri ko in?»

⁵² Yaka këno: «Agalile nde hi këy wëj bête? Calal aye ata këy wat mène alawënel gabatak ax kaniw ex na gër ebar ed Galile.»

End asoxari ar orekar eŋ

⁵³ [Ata ga xucak eŋo, ala kala wãyi ko gër iciw indexëm.*

8

¹ Ga xucak eŋo, Yesu ye ko yaŋ gër etënd ed gë bañarëka.

² Barikan mopëd gëbër, ga baka ko gër Aciw and Kaxanu, barërëgu këni dëk bulunda in. Ga yëpa ko, këbi sëyalirand.

* **7:53 7.53** Bengas bend gër Atëfëtan and Şaŋ 7.53 xali 8.11 ax gi ex na gër bakayëta bakarëk.

³ Ata bēšalen do gē Ofarisenj sēraw kēno asoxari ar fēnga kēno nē orekar.

⁴ Ga xwēšan kēno mērēxand, re kēni: «Asēyali, asoxari ajo nē orekar fēngaw kēmo.

⁵ Acariya and Moyis aŋ ga rek mēne bēsoxari bērako bēn mopētēra ŷap kēbi xali eni cēs. Awa wēj ake re kēy?»

⁶ Ga re bani eŋo, atēy bano rind eno na-gašanaxēn. Barikan Yesu rēngw ko do ko ŷēgwēnd gē imasa iŋ gēr ebar.

⁷ Ga kēno nēyali ebi pel ang kēni ri ak, Yesu ga rēngwēta ko, re ko: «Ar gē eñēñēnax kēm an, ñanalenjo epēt el.»

⁸ Rēngw ko gašēxe do ko ŷēgwēnd bēte gēr ebar.

⁹ And wēl kēni eyeyan elo aŋ, šapērēra kēni abat abat, ga ŷana kēni bēxarēk bēn. Bayi kēni Yesu gē asoxari an na gēr ed xwēšan bano mērēxand.

¹⁰ Ata rēngwēta ko Yesu, wēka kēŋo asoxari an: «Oko feye exēni bēr baxi lēxwēnd bēn? Ala axi nēp ex na nde?»

¹¹ Yaka ko asoxari an: «Axwēn, gabatak axe nēp ex na!» Ata re ko Yesu: «Wēno bēte ami nēp na. Maŷil, bēte din kērey mendēra na mondako.»]

End angoben and ngwēn eŋ

¹² Yesu, ga bakan ko osēyali ol, ko rend: «Wēno ex angoben and ngwēn aŋ, ar ke sēf an angoben and kē wēland gēr aniyān aŋ ko šot, din axo gi na gēr ecamēfan.»

13 Ga wël këni eņo, Ofarisenj ok re këni: «Awa wěj gë andey këy reyand osede orey ol, do osede olo ax gi ex na đal.»

14 Ata Yesu yaka këbi: «Aÿap ÿapëk ene kwëta ado ga këme reyand gë andam aņo dëj er eme in. Osede oram ol đal ex gayikwa wëno anang nang këme gër ed xaniw këme do gër ed këme yend. Bari wën, an nang ex na gër ed xaniw këme, bête an nang ex na gër ed këme yend.

15 Wën bela fo hi kën do këne xitind. Wëno ala amo kitind na.

16 Do angëmëne wëno xiti këņo ala an, kiti iņo ind đal kē hi gayik ame gi ex na gabat: gë Faba, mēj ar lawënëgu ke an, bar këmi.

17 Aÿëgw ÿëgw këni gër acariya andewën mëne osede or këni reya bela bëxi bëjo đal ex.

18 Wëno dëj kē reyand osede or hi këme ol do bête Faba, mēj ar lawënëgu ke an, nē edeya exo endam eņ.»

19 Ata wëka këno: «Feye ngwa hi ko sorix?» Yaka këbi: «Wën ane nang ex na wëno, bête ano nang ex na Faba. Kido anang nang bane, anang nang dono Faba.»

20 Mondako felëra babi Yesu ga këbi sëyali ler gër akwëtaya and oyël, gër yangana ir Aciw and Kaxanu. Bari gabatak aņo tëra bana gayik ax ņat bana pere apëxëd andexëm aņ.

End Ar yaņ gër orën eņ

21 Yesu fel këbi bête: «Ga këme yend ako, wën ašalara këne šalara bari ane wat na. Awa eņëņëanax endewën eņ këņun nemin. An kor na ene tēfëli gër ed këme yend.»

22 Na Bêşewif bën kēni rend: «Ga ko rend ako ane kor ex na enējo tēfe gēr ed ko yend, ba alaŵaya nde ko laŵaya?»

23 Ata re ko Yesu: «Wēn bër gēd ro hi kēn, wēno ar yaŋ hi kēme, ame gi ex na ar ngwēn iŋo ro.

24 Mēŋ felaxēn kēmun mēne beñēŋenax bendewēn beŋ kēŋun nemin. Angēmēne an kwēta ex na mēne Wēno ex ar hi kēme an, beñēŋenax bendewēn beŋ kēŋun nemin.»

25 Ata wēka kēno: «Do wēj, noŋo ngwa hi kēy?» Yaka kēbi Yesu: «Ax gi ex na nde elod gēr ŷanar felēra kēmun? Ado nē end inewā ngwa kēmun yakaxēn?»

26 Wēno beberanjēm reyadome endewēn eŋ mun kitixēn. Barikan, ar laŵēnēgu ke an kē reyand dŋal in do er wēleli kēmo in kēme reyand gēr ngwēn ro.»

27 Bela bēn abi pēni bana mēne end Sēm Kaxanu eŋ bafi felērand mondako.

28 Ata re ko Yesu: «And kēne xaw̄ wēno Asēniw̄ ar ala aŋ, ata kēn nang mēne wēno hik do ŷowēy ame dind na gē or gapak oram. Er kēmun felēnd in, Faba sēyaliw ke.

29 Wēno gē ar laŵēnēgu ke an bar kēmi, axe teb ex na gabat gayik wēno din kēme rind er ŋan ko in.»

30 Ga wēl kēni eyeyan elo, bēranjēm wā kēni endexēm eŋ.

End edacēt ed gēr oxadēp eŋ

31 Ata Yesu fel kēbi Bêşewif bër wā bax endexēm bēn: «Ga xwētaya xwētaya kēn gēr

onden ondwën er këme sëyalind in, ata kën hi enimin bësëfan bëram.

³² Anang kën nang däl in do däl ijo këñun racët gër oxadëp.»

³³ Ata yaka këno: «Biyi bërandëwëra and Abëraxam bën nde këyëbo rend aracët këyëbo racët gër oxadëp? Biyi elod ami gi ex na okadëp, mondake cëj këy xorënd ey de: “Bër yaya kën hi”?»

³⁴ Yesu yaka këbi: «Dal in këmun felënd, ar kë wëndërand yo xadëp ir eñëñenax hi ko.

³⁵ Ar hik asëñiŵ an kë bayind lañ gër ekun ed rëw këno. Bari xadëp in axo bond na din.

³⁶ Awa angëmëne wëno Asëñiŵ ar Kaxanu an racët këñun gër oxadëp, bëtëdin an bo na okadëp.

³⁷ Anang wa nang këme mëne wën bërandëwëra and Abëraxam hi kën. Barikan në ecalane ene dāw. Eyeyan edam el xey këñun en kwëtaya.

³⁸ Wëno, er watëgu këme gër Faba in këmun felënd. Do wën, kën rind er wël kën gër sorix irewën in.»

³⁹ Yaka këno: «Abëraxam ex dë, axarëk arebi an.» Ata re ko bëte Yesu: «Angëmëne obaš or Abëraxam hi kën, diyindën bëbër baxo rind bën.

⁴⁰ Barikan gërëgako, wën në ecalan ene dāw, wëno ar fel këñun däl ir wëlëgu këme gër Kaxanu an. Eño, Abëraxam elod axo di ex na.

⁴¹ Wën, bëbër wateli këno sorix irewën bën kën rind.» Ata yaka këno: «Biyi ami gi ex na dë obaš or rëw këñëbi në asëk alakirand fo; Kaxanu gabat ex Faba irebi.»

⁴² Ata re ko Yesu: «Kido Kaxanu ebax Sorix

irewën, aňan ñan done gayik gër ndexëm şanëgu këme xali yow këme. Mëñ lawëñëgu ke, ame yow ex na ayow fo.

⁴³ Er bayik aňun penixënënd na eyeyan edam in, an korënd na en baxët.

⁴⁴ Şabucara in ex sorix irewën, mëñ kën rixënënd oñandi odexëm ok. Mëñ elod gër ýanar hi ko anemin ar bela. Axo deyand na ðal in gayik ado ðal dëñ ax gi ex na gër ndexëm. Nand ko nëgwëşënd yo ola orexëm ol kë şanayand gayik anëgwëş exo. Gër ndexëm ýanak enëgwëş eñ.

⁴⁵ Wëno ar këñun felënd ðal an, ane kwëta ex na!

⁴⁶ Ang hi kën ro ako, noýo kë xor ex deya mëne wëno na wëndëra këme na? Angëmëne ðal in këmun felënd, ine cëñ bayik ane kwëtaxënënd na?

⁴⁷ Ar Kaxanu an abaxët ko baxët eyeyan ed Kaxanu el. Wën an baxëtënd na gayik an gi ex na bër Kaxanu.»

⁴⁸ Aňo yaka këno Bëşëwif bën: «Ax gi ex na nde ðal këmi rend mëne wëj Asamari ey, ar gë bëyël ey?»

⁴⁹ Na re ko Yesu: «Ame gi ex na ar gë bëyël. Wëno Faba fëb këmo, bari wën ayepan këñun yepanënd endam eñ, ane pëb ex na.»

⁵⁰ «Wëno ame caland na ene cëkw bela. Abat ex ar kë şaland ene cëkw an, do mëñ ex ar kë xitind an.»

⁵¹ «Dal in këmun felënd, ar kë xwëtaya eyeyan edam an, din axo tÿyi na ecës el.»

⁵² Ata re këni Bëşëwif bën: «Gërëgako, anëka dëñ nang këmi mëne enimin wëj ar gë bëyël ey.

Abëraxam ašës šës ko, bëlaŵënel bër Kaxanu bën bête ašës šës këni, do wěj këy rend mëne ar kë xwëtaya eyeyan ed ey an din axo tÿyi na ecës el.

⁵³ Ba wěj nde xuca këŋo Abëraxam, axarëk arebi an, gayikako mëŋ ašës šës ko? Bëlaŵënel bën ašës šës këni bête. Wěj noŷo këy yëland hi këy?»

⁵⁴ Ata yaka ko Yesu: «Angëmëne wëno fo kë šëkwayand, enjaran endam eŋ xaf-xaf ex. Faba wa ke šëkwënd, mëŋ ar kën rend mëŋ ex Kaxanu, ar xwën këŋun an!

⁵⁵ Ado wëno wa nang këŋo, wën ano nang ex na. Wëno anëgwëš hi dome ang wën ak kido are bame rend mëne amo nang ex na. Barikan, anang wa nang këmo xali xwëtaya këme eyeyan edexëm el.

⁵⁶ End Abëraxam, axarëk arewën eŋ cëŋ, gë onënga fo baxo yëlarand end yatir këme yow eŋ. Ata and wat ko akey aŋo aŋ fuŋara këŋo.»

⁵⁷ Na re këni Bëšëwif bën: «Ado wěj axi tək ex na pere bëniy ofëxw oco nde këy rend awat wat këyo Abëraxam.»

⁵⁸ Yesu yaka këbi: «Dal in këmun felënd, ðamana exo gi Abëraxam wëno hik.»

⁵⁹ Ga wël këni eŋo, wëdëra këni ñat oxaŷ oŋ eno pëtëraxën. Na ga ŷaf ko Yesu kwël šan ko Aciŵ and Kaxanu aŋ.

9

End Yesu do gë ašiwëk eŋ

¹ Akey amat, Yesu ga ko xuca në ingol wat këŋo ala ar rëwëli këno mondeŵëli ošiw.

² Wëka këno bësëfan bërexëm bën: Asëyali, noŷo wa wëndërak mënŷ rëwaxën këno ala ajo aşiwëk? Ba mënŷ nde ba bëxarëk bërexëm nde?

³ Yaka këbi Yesu: Ax gi ex na mënŷ, ax gi ex na bëxarëk bërexëm bën wëndërak. Barikan, gë oşiw orexëm olo këbi wăsin Kaxanu bela bën bebër ko rind bën.

⁴ Diyenindënëŷone Kaxanu, mënŷ ar lawënëgu ke an nand ŷapëk na gayik ayow kë yow amëd and ala ax kor na eŷo diyenin.

⁵ Në amëd and hi këme gër ebar ro na, wëno ex angoben and ngwën aŷ.

⁶ Ga yeyan ko mondako, sëp ko gër ebar. Nega ko obar ok gë bato bandexëm baŷ do nëm këŷo aşiwëk an gër bangës.

⁷ Fel këŷo: «Yel ey dëxasax gër anjer and Silowe.» (Owac olo er wăcayak Arolawën). Awa ga ye ko, rëxasax ko do nand baxo wërëşëtand na şiwëta ko.

⁸ Bëraketa andexëm bën do dek bër baŷo watërand ga ko xararand bën këni wëkarënd: «Ax gi ex na nde ajo bax xararand moŷëpa?»

⁹ Bërëmar këni rend: «Mënŷ ex.» Bëŷo: «Ali, awëndër fo wëndër këni.» Barikan, mënŷ ko rend: «Wëno dëŷ ex de.»

¹⁰ Ata na wëka këno: «Mondake wa şiwëta këy?»

¹¹ Yaka ko: «Ar këno wăcënd Yesu an negak obar, nëm ke gër bangës do fel ke me ye me dëxasax gër anjer and Silowe. Ga ye këme rëxasaw këme, şiwëta këme.»

¹² Wëka këno bëte: «Do feye wa exo ala ajo?» Yaka këbi: «Wëno ame nang ex na.»

13 Na wěla këno ar šiŵětak an gër Ofarisej.

14 Xarak yatir nega baxo Yesu obar do šiŵětaxën këno ala ajo akey and eteyëta ebax.

15 Ata Ofarisej ok wěka këno bête ba mondake šiŵëta ko. Yaka këbi: «Obar nega baxo gë bato bandexëm baŋ do nëm ke gër bangës, ataŋ ga rëxasa këme, watëra këme.»

16 Ofarisej odëmar are bani rend: «Yesu axo kaniw ex na gër Kaxanu gayikako axo pëbënd na akey and eteyëta aŋ.» Bête odëmar are bani rend: «Kido aŵëndëran ebaxo adoxo xor na exo di becarax bënd këneŋo watelinde beŋ.» Ata në eŋo xucarëra babi.

17 Wëka këno bête ar šiŵětak an: «Do wëj ake yëla këy end ar šiŵët ki ajo eŋ?» Yaka ko: «Alaŵënel ar Kaxanu exo.»

18 Bari, bëlëngw bër Bëšëwif bën ani kwëta bana mëne ašiŵ dëŋ šiŵ baxo ala ajo.

19 Ata wëka kënebi bëxarëk bërëxëm bën: «Ajo nde ex asëniŵ arewën ar kën rend mëne ašiŵëk rëŵ këno an? Do mondake cëŋ ko watërand gërëgako?»

20 Yaka këni bëxarëk bërëxëm bën: «Biyi er nang këmi mëne itox indebi exo, do ašiŵëk rëŵ këmo.»

21 Barikan end mondake ko watërand gërëgako eŋ, ami nang ex na. Ami nang ex na bête ba noŋo šiŵët këno. Mëkayino mëŋ dëŋ, afirik ga exo wa, afel këŋun fel.»

22 Ga banëbi yëdand bëlëngw bër Bëšëwif bën yakaxën bani mondako. Awël wël bani mëne ar kë ŵa yo mëne Yesu ex Afexën an, aŵaŷ këno ŵaŷ gër aciŵ acaleya andebën.

²³ Mëj rexën bani bëxarëk bërexëm bën mëne afirik exo, eno mëkara mëj dëj.

²⁴ Ofarisej ok ga wac këno akinëm ar şiwëtak an, re këni: «Cëkwalo Kaxanu. Ala ajo awendëran hi ko. Biyi cëj mondako nang këmi.»

²⁵ Yaka këbi: «Angëmëne awendëran hi ko wëno ame nang ex na. Emat ex end nang këme eñ: aşiwëk hi bame, gërëgako në ewatëra me.»

²⁶ Ata wëka këno gaşëxe: «Ake nde ri ki? Mondake şiwët ki?»

²⁷ Yaka këbi: «Anëka ga fel këmun wa do wën ane baxët ex na. Inewã ýandixën këjun ene wël gaşëxe? Ba en gi wën bëte bësëfan bërexëm nde ýandi këjun?»

²⁸ Na şirëra këno këni rend: «Wëj wa ex asëfan arexëm an. Biyi cëj bësëfan bër Moyis hi këmi.

²⁹ Biyi er nang këmi mëne Moyis wëlanëgu këbo eyeyan ed Kaxanu el. Bari ajo, ami nang ex na gër ed xaniw ko.»

³⁰ Yaka këbi: «Awa wëno në ecaran exe end mëne wën an nang ex na gër ed xaniw ko eñ. Barikan mëj şiwët ke de!

³¹ Anang nang këne mëne Kaxanu abi yakalind na cale iñ bëwendëran bën. Barikan, ar fëb këjo Kaxanu an, ar kë rind oñandi odexëm an, ajo këjo yakalind cale iñ.

³² Elod ane wël exe na end ala ar këbi şiwëtënd bër rëweli kënebi oşiw.

³³ Kido ala ajo axo kaniw bana gër Kaxanu, ýowëy adoxo xor na exo di.»

³⁴ Ata yaka këno: «Yama wëj ar rëw këni aýëñenax gër beñëñenax an nde këbo sëyalind gërëgako!» Ata wãy këno exo can.

End oŝiw̃ or onden eŋ

³⁵ Ata Yesu wël ko mēne aŵaŷ ŵaŷ këno ala ajo. Ga fed këni, ŵëka këŋo: «Wëj axwëta nde xwëta këyo Asëñiŵ̃ ar ala an?»

³⁶ Yaka ko: «Asëyali, noŷo wa hi ko mēŋ këmo xwëtaxën?»

³⁷ Na re ko Yesu: «Në ewat dēŋ eyo, wëno ar ki felarënd ajo.»

³⁸ Ata re ko ar ŝiw̃ëtak an: «Axwën, axwëta xwëta këmi.» Na foxi ko, do këŋo ŝalend.

³⁹ Re ko bête Yesu: «Wëno kiti ŵëlaw këme gër ngwën ro: bëŝiw̃ëk bën eni watërand, do bër kë watërand bën eni ciŵ̃.»

⁴⁰ Ofariŝeŋ od xeta baŋo ok ga wël këni eyeyan elo, ŵëka këno: «Ba biyi bête bëŝiw̃ëk nde hi këmi?»

⁴¹ Yesu yaka këbi: «Kido aŝiw̃ ŝiw̃ ban, an mendëra dona. Barikan, ga kën rend ako awatëra kën watërand amena andewën aŋ monëka lëka këŋun.»

10

End axadac ayekax eŋ

¹ Ata re ko bête Yesu: «Dal in këmun felënd, ar bayik ax dëlënd na gër ebët ed kece ir opeŷ, do ko radand mondada an, arek axeŷax exo.

² Barikan, ar kë lilënd gër ebët an, mēŋ ex axadac ar opeŷ an.

³ Anëkona ar ebët an këŋo ŝëngëntënënd exo dëlaxën, do opeŷ ok axwita këni xwitand oniŵ̃ orexëm ol. Ata këbi ŵac fac opeŷ odexëm ok ir ex kala gë oŵac orexëm ol eni can do kwël eno tëfa.

⁴ And këbi necët dek opeȳ odexëm aŋ, exo dëngw do bën eno tēfand ga wër këni oniŵ orexëm ol.

⁵ Ala ar ano nang ex na an, ado ebi macërand, ano tēfa na. Ata këni şapër eno ŋawëta gayik ani mër ex na oniŵ or bëliyer ol.»

⁶ Apënëtal aŋo fel babi Yesu, bari bēla bën abi pēni bana er baxo rend in.

⁷ Yesu fel këbi bëte: «Dal in kēmun felënd, wëno ex ebët ed gër ed këni lilënd opeȳ el.

⁸ Dek bër yowëk dāmana me ŋatëgu bën bërek bëxeŋax ex. Bari opeȳ ok anëbi baxët ex na.

⁹ Wëno ex ebët el! Ar kë xuca gër ndam an afex ko fex. Alil ko lil, ašan ko şan do exo cot er ko yamb in.

¹⁰ Arek an er ko yowënd wayët: orek, edaw̄, enëxëndëran. Barikan wëno er yow këme eni cot oyel oram ol aniyān aŋ do gë obetak or din ol.

¹¹ «Wëno ex axadac ayekax an. Axadac ayekax an, ayëlaya ko yëlayand aniyān andexëm aŋ, aŵelëk hi ko exo cēs nē end oyel orexëm.

¹² Barikan, ariyenin an axadac fo këbi xadacënd oyel ol, abi kwën ex na. Sam ebi watëgu ojëlemu ok, oyel ol këbi ŋaŋëtand exo gër. Ata ojëlemu ok, oko enëbi tēra oyel ol, oko enëbi yēc eni capërëra.

¹³ Ariyenin an ahër ko hërënd gayik nē end acosa fo këbi xadaxënënd oyel ol, aŋo balënd na ende bën eŋ. Wëno ex axadac ayekax an.

¹⁴ Anang nang kēmēni oyel oram do bën anang nang këne;

¹⁵ ang nangër këmi wëno gë Faba ak. Awëlëk hi këme me yëlaya aniyandam aŋ gër ecës në end oyel oram na.

¹⁶ Oyel oşëxe şot këmëni na or ax gi ex na gër kece ijo ro, afo mëni mëlaw. Oyel olo, awël këni ŷana eni wëlënd oniŵ oram ol do mëni bar eni gi kece ibat, mëni kaxadaxënënd wëno gabat.

¹⁷ Faba iram aŋian ŋan ke gayik awëlëk hi këme me cës në end oyel oram. Ado me yëlaya gër ecës, axana këme xana aniyandam aŋ and xani gër ecës aŋ.

¹⁸ Ax gi ex na ala ke law, barikan gë andam aŋo dëŋ këme yëlaya. Aşot şot këme ojaŵ od me tebaya ene d'aw, bête aşot şot këme ojaŵ od me kani gër ecës. Mondako ex apela and yëlëgu ke Faba aŋ.»

¹⁹ Ata xucarëra këbi gaşëxe Bëşëwif bën ga wël këni eyeyan elo.

²⁰ Bëranjëm këno rend Yesu: «Ajo ar gë bëyël exo! Ado aşenëk ex, inew'a këno baxëtaxënënd?»

²¹ Bëjo këni rend: «Eyeyan elo ax gi ex na de ed ar gë bëyël. Bëyël bën anëbi kor na enëbi ciwët bela.»

End emëşen ed Yesu eŋ

²² Amëd and gë ayem isëm aŋ hi bax, ata hik ofëna or Aciŵ and Kaxanu ol gër Yerusalem*.

²³ Ga yow ko Yesu gër Aciŵ and Kaxanu, ko yexërand gër yangana, gër lilaya ir w'acan bano Salomon.

* **10:22 10.22** Gë ofëna olo bani xwitand Bëşëwif bën akey and fërët këni Aciŵ and Kaxanu aŋ.

24 Ata xeta këno jey Bêşewif bën do wêka këno: «Xali niye wa këyêbo seb mi cakirand endey eŋ? Angëmene wěj ex Afexën an pelələbo fac.»

25 Yesu yaka këbi: «Ga fel këmun wa, bari ane kwëta ex na. Er kë reyand osede oram in ex bandixa band këme rind gër oŵac or Faba baŋ.

26 Bari wën ane kwëta ex na gayik an gi ex na oyel oram.

27 Oyel oram ol aŵër aŵër këni oniŵ oram ol. Wëno anang nang këmeni do bën asëfa këne sëfand.

28 Wëno këbi yëlënd aniyan and din aŋ. Din ani nemi na do ala ax kor na ebi kwëcët ga lëkaya këmeni ako.

29 Faba, mëŋ ar yëmbëta këbi bela đek an, yël ke oyel olo. Do ala ax kor na ebi kwëcët gër otaxan odexëm.

30 Wëno gë Faba, arabat hi këmi.»

31 Ata Bêşewif bën ga wël këni eŋo, ñat oxaŷ oŋ gaşëxe eno pëtëra xali eno đaw.

32 Ata re ko Yesu: «Mbaŋ ex benjekax bend gër Faba bend ŵasin këmun beŋ. Do në end fe yandixën këjun ene pëtëra?»

33 Ata bëlëngw bër Bêşewif bën yaka këno: «Wěj ar ex ala fo do këy rend mëne Kaxanu hi këy, në ecir eyo Kaxanu. Në eŋo yandixën këbo mi pëtëra, ax gi ex na në end enjekax end ri këy.»

34 Yesu yaka këbi: «Ga yëgw këni wa gër acariya andewën mëne Kaxanu rek: Wën bëte okaxanu hi kën.

35 Oñëgw Omënëk mondako ŵac këbi okaxanu

bër wêlanëgu këbi eyeyan ed Kaxanu bën (do gër Oñëgw Omënëk, gabatak ax kor na exo yepën).

³⁶ Wëno yata ke Faba Kaxanu do lawënëgu ke gër ngwën ro. Do wën këne rend mëne në ecir emo gayik ako re këme wëno ex Asëñiŵ.

³⁷ Angëmëne ame dind na bandixa band Faba baŋ, kërene kwëta na!

³⁸ Barikan, në ediyenin emo Kaxanu ado bayik ane kwëta ex na. En mado wa ndakaŋ endam eŋ në end bandiyen baŋo. Ata aye nangëdon mëne wëno gë Faba arabat emi.»

³⁹ Ata na Bëşëwif bën këni şaland bête eno tëra Yesu, barikan şana këbi na.

⁴⁰ Ga xegëta ko na gaşëxe Yurëdeŋ in, űat ko gër ed babi buyirand bëla Şarj Batis and anëka fo aŋ, ata bayix ko fën.

⁴¹ Bëranjëm sëfa baŋo do këni rend mëne Şarj Batis, ecarax gematak axo di exëna; barikan dek bebër reya ko end Yesu bën däl ex.

⁴² Ata fën bëranjëm űax këni end Yesu eŋ.

11

End Lasar eŋ

¹ Aşëxwëra baxëna ar bano űacënd Lasar gër ingol ind Betani, gër ed lëg bani mëŋ gë bōbinëm, Mari do gë Marët.

² Mari ijo ebax asoxari ar xoş baŋo Axwën Yesu gë angiri do fëxwëcën baŋo osapar oŋ gë omban ondexëm oŋ. Abinëm Lasar şëxwëra bax.

³ Ata bër gë abayë, Mari do gë Marët, lawën këni gër Axwën Yesu eno pelëx mène ar ñan këno an şëxwërak.

⁴ Yesu ga wël ko eño yaka ko: Oşëxwëra olo ax gi ex na or ecës, or eni wataxën bela bën enjaran end Kaxanu ex. Gë oşëxwëra olo këni wat ola or Kaxanu ol gër Asëñiw arexëm.

⁵ Yesu mbañ baño balënd end bër amimënëra eñ: Marët, gë Mari do gë Lasar.

⁶ Barikan, ga wël ko mène Lasar şëxwërak bayix ko gër ed hi baxo bakey baki.

⁷ Gër akey atasën, fel këbi bësëfan bën: «Bakane gër ebar ed Yude.»

⁸ Re këni bësëfan: «E Asëyali, ax nêka ex na bëlëngw bër Bëşewif ga bani şaland eni pëtëra gë oxañ oñ do këy rend ene bakaye fën.»

⁹ Ata Yesu yaka këbi: «Ax gi ex na nde gër amëdëna bapëxëd epëxw gë baki ex? Ar kë yexërand goyat an axo nawërand na gayik aye ko watërand gë angoben and gër ngwën ro añ.

¹⁰ Barikan ar kë yexërand gëmëd an anawëra ko nawërand gayik axo gi ex na gë angoben.»

¹¹ Yesu, ga ñata ko eyeyan elo, fel këbi bête bësëfan bën: «Lasar, lawo irebi nê okwëd exo. Barikan yene mo nëngëtëx.»

¹² Ata yaka këno bësëfan: «Axwën, angëmëne araş raş këno, afak ko fak.»

¹³ Enimin, er ýandi baño Yesu ebi pëni mène Lasar aşës dëñ şës ko. Er yëla bani bësëfan bën mène end okwëd fo ko yeyanënd.

¹⁴ Ata Yesu fel këbi fac: «Lasar anêka şës ko.

¹⁵ Er nëngan ke ga şës ko nand bayik ame ye bana mëñ këne xwëtaxën wën. Gërëgako yene

gër ed exo.»

¹⁶ Ata fel këbi Toma, ir nêngët bano Didim, bësëfan bêsandaŵ: «Yene, biyi bête ene cësëxëye gë mën.»

¹⁷ Yesu, and ñat ko gër ingol ind Betani aŋ, sək ko mēne anēka ri baxo Lasar bakey banax gër ŷeg.

¹⁸ Ingol ind Betani iŋ ax ŋaŵër bana gë Yerusalem in, nē bapakan batas fo bax.

¹⁹ Bëyude bēranjēm bax yowënd enēbi cēma Marēt gë Mari ga lap këno imaŷe indebën iŋ.

²⁰ And wël ko Marēt mēne Yesu kē ñatëgund aŋ, xacëra këŋo. Mari bayi ko moñëpa gër iciŵ.

²¹ Ga fed këni gë Yesu, Marēt re ko: «Axwën, kido ro hi bay abaŷe axo cës dona.

²² Barikan, ado gërëgako dëŋ anang nang këme mēne mēne dek er këyo xara yo Kaxanu aye ki yakali.»

²³ Ata re ko Yesu: «Abinëx axani ko xani gër ecës.»

²⁴ Re ko Marēt: «Anang nang këme mēne axani ko xani gër ecës and këni xanira bēsësək aŋ yatir akey apelatar.»

²⁵ Ata re ko Yesu: «Wëno kē xaninënd gër ecës, wëno ke yëlënd aniyan aŋ. Ar kē ŵa endam an gë aniyan ak ko bayi ado exo cës.

²⁶ Ar kē liyand do exe kwëta wëno an, ecës el din aŋo dëkaya na. Aŵa nde ŵa këy eŋo?»

²⁷ Yaka ko Marēt: «Iyo, Axwën aŵa ŵa këme mēne wëj ex Afexën an, Asëñiŵ ar Kaxanu an, ar ebax ex yow gër ngwën ro an.»

²⁸ Ga ñata ko Marēt eyeyan elo, baka ko gër

iciw̃. Ata w̃ac k̃eŋo, Mari abiñem do nek̃enk̃eka k̃eŋo: «As̃eyali aŋ añeka yow ko, ñe emac exi.»

²⁹ Sam ga w̃el ko eŋo, Mari xani ko xwiriş, w̃ara ko g̃er ed hi baxo Yesu.

³⁰ Yesu axo ŋat bana pere g̃er ingol, g̃er ed fed bani g̃e Mar̃et fo bayi baxo.

³¹ B̃eyude b̃er xet̃ena baŋo Mari g̃er iciw̃ do bano yifarand b̃en wat k̃eno ga xani ko aŋand. Ata ga ko şan s̃efa k̃eno ga ỹela bani m̃ene g̃er ỹeg ko yend exo denitarax.

³² And ŋat ko Mari g̃er ed hi baxo Yesu aŋ, lapaya ko g̃er osapar orex̃em, ko rend: «E Axw̃en, kido ro hi ba ay abaŷe axo c̃es dona.»

³³ And wat ko Yesu m̃ene ñe edenita exo Mari aŋ do b̃ete ñe etes ex̃eni B̃eyude b̃er s̃efaw baŋo b̃en, hi k̃eŋo ŋar eman eŋ do şamina ko g̃er onden ondex̃em.

³⁴ W̃eka k̃ebi: «Feye wa w̃ex̃eta k̃eno?» Yaka k̃eni: «Axw̃en yow mi masin.»

³⁵ Yesu ses ko.

³⁶ B̃eyude b̃er̃emar re k̃eni: «E, awa mban baŋo bal̃end de end Lasar eŋ!»

³⁷ B̃ejo k̃eni rend: «Oko, ax gi ex na nde m̃eŋ şiw̃et k̃eŋo aşiw̃ek an? Axo kor dona nde eŋo pak̃en Lasar k̃edi ko şes?»

³⁸ Yesu, ga hi k̃eŋo na b̃ete ŋar eman eŋ, s̃eka ko ỹeg in. Ỹeg ijo oxel ebax do f̃eŋ bani lilaya in g̃e angaỹ.

³⁹ Ata re ko Yesu: «D̃ex̃etin taŋ angaỹ aŋ.» Na rew ko Mar̃et, imaŷe ind aş̃es̃ek in: «Axw̃en, añeka ñemu ko, akey anax̃en aŋ ex doro!»

⁴⁰ Yaka ko Yesu: «Ami pel ex na nde ga xw̃eta xw̃eta k̃eye awat k̃ey wat enjaran end Kaxanu

eŋ?»

⁴¹ Ata wedit këni angaŷ aŋ. Yesu ga xeŋa ko orën ol, re ko: «Faba, aye ri këy ga yakali këye.

⁴² Wëno, anang nang këme mëne din këye yakalind. Barikan, në end amëxwër and ex ro aŋo këme yeyanënd eni maxën mëne wëj dëŋ lawëñëgu ke.»

⁴³ And ñata ko aŋ, xeŷ ko: «Lasar, canëgu!»

⁴⁴ Ata ašësëk an šanëgu ko, osapar oŋ do gë otaxan ok moceri gë bëcole, do dëxasin mopël kwëc gë anjëm. Ata re ko Yesu: «Pëtërayino tan do tebino exo ye.»

End osit or etëra ed Yesu eŋ

⁴⁵ Ata Bëyude bëranjëm, bër yowëraw bax gër Mari bën, ga wat këni er ri ko Yesu in, wã këni endexëm eŋ.

⁴⁶ Barikan mar ye këni gër Ofariseŋ eni deyax er ri baxo Yesu in.

⁴⁷ Ata bëšadaxan bëlëngw bën do gë Ofariseŋ ok wăcër këni. Ga yëpaxën këni endey eŋ gër Amara këni wëkarënd: «Mondake wa këne riye? Ala ajo cëŋ në eñëmb ex de becarax bend ko rind beŋ.

⁴⁸ Angëmëne aseß seb kënëŋone, ðek këni wã endexëm eŋ. Ata Bërom bën eni yow eni ñam Aciw and Kaxanu aŋ do enëbo yëcëra enëŋ endëbi eŋ.»

⁴⁹ Ata Kayif, mëŋ ar hi bax ašadaxan alëngw niy ijo an, re ko: «Ata wën yowëŷ an nang ex na ðe paß gë endey eŋo.

⁵⁰ An nang ex na nde mēne abat ŷapēk exo cēs nē end bulunda ir Isērayel dēk gē ex yēcar enēng endebi eŋ.»

⁵¹ Yeyanaxēn baxo mondako in, ax gi bana anjēlan andexēm fo. Ga hi baxo ašadaxan alēngw aniy aŋo, yeyanaxēn baxo ang alawēnel fo mēne Yesu kē šēs eni pexaxēn bulunda ir Isērayel in.

⁵² Enimin, ebi baraxēn Kaxanu ekun ebat obaš orexēm ol gēr benēng dēk ko šēsaxēn, ax gi ex na nē end Bēšēwif fo.

⁵³ Ata elod yatijo xetan babi eno dāw.

⁵⁴ Yesu aŋo seŋ ko eyerēxa ed wat-wat gēr Bēšēwif el. Ga xani ko na, ye ko kwēl gand ladawe, nē angol bani wācēnd Efērayim. Fēn xeyērax babi gē bēsēfan bērexēm bēn.

⁵⁵ Anēka saxēgu bax Ofēna or Apexa ol, ata Bēšēwif bēn kēni yend yaŋ gēr Yerusalem eni wūnētarax dāmana ex ŋatēgu Ofēna or Apexa ol.

⁵⁶ Ga kēno šalara Yesu kēni wēkarēnd gēr Aciw and Kaxanu: «Mondake yēla kēn, ayow nde ko yow gēr ofēna?»

⁵⁷ Bēšadaxan bēlēngw bēn do gē Ofarisenŋ ok afel fel banēbi bela bēn mēne ar kē nang yo gēr ed exo Yesu exo deyađ eno tēraxēn.

12

End angiri eŋ

¹ Bakey banjongamat bayi bax ofēna or Apexa ol. Ata Yesu ye ko gēr ingol ind Betani, gēr ed lēg baxo Lasar, ar xanin baŋo gēr ecēs an.

² Fën aşemëran şemëran bano. Ata Marët këbi lëband, do Lasar hi ko şêf gër bër bax yambërand.

³ Na wêdëgu ko Mari icëlakuŋ ir angiri ir këni wăcënd nar, ir xem bax akanji mbaŋ. Xoş ko osapar or Yesu oŋ, do këŋo fëxwécënd gë omban ondexëm. Ata otëñer onëngax oŋ xëñëk dek iciw̃ iŋ.

⁴ Aŋo re ko Yuda Isëkariyot, asëfan ar ebax eŋo dëxw Yesu an:

⁵ «Ineŵa bayik ane pan exe na angiri ijo batama okeme otas, do kodî ir şot done in enêbe dëcaraxëne bëxaŷënaxik bën.»

⁶ Rexën baxo eŋo mëŋ arek ebaxo, ax gi ex na de ga bal baŋo end bëxaŷënaxik eŋ. Yama ga baxo yambënd nde kodî ir bano fëxwënënd exo mëxwëta gër imboto in.

⁷ Barikan Yesu re ko: «Tebëlo de, gana-gana fo xoş ko eman endam eŋ ond gër ŷeg oŋ.

⁸ Wën din gë bëxaŷënaxik bën ga hi kën wa, bari wëno ame bo na din gë wën.»

⁹ Ga wël këni amëxwër and Bëyude aŋ mène Yesu yowëk gër Betani barërëgu këni. Eno wat bête Lasar, ar xanin baŋo gër ecës an barëraxënëgu bani, ax gi ex na nê endexëm fo.

¹⁰ Ata bëşadfaxan bëlëngw bën xetan këbi eno daw̃ bête Lasar

¹¹ gayik Bëşëwif bëranejëm babi hawëtand ga bano xwëtand Yesu.

End Yesu gër Yerusalem eŋ

¹² Ga xeyëk, amëxwër and bër yowërawëk gër ofëna aŋ wël këni mëne Yesu kë yowënd gër Yerusalem.

¹³ Ata ga sawëgu këni benid bënd baŋeÿ, xaca këno do këni sarënd:

Hosana, betalexo ar kë yowënd gë oŵac or
Axwën an,

Betalexo emun end bulunda ir Isërayel eŋ.

¹⁴ Ata Yesu ÿëpa ko yaŋ në ipali. Mondako ŋata baxo er ÿëgw baxo alaŵënel ar Kaxanu an endexëm eŋ:

¹⁵ Këren yëdara na, wën bër gër Siyoŋ bën,
Watino emun endewën eŋ,
Në eyow exo, mo ñëpa yaŋ në ipali.

¹⁶ Amëd aŋo bësëfan bërëxëm bën abi pëni bana pere eŋo. Barikan, and wat këni enjaran end Yesu aŋ xwita këni mëne end ÿëgw baxo alaŵënel eŋ ex. Mëŋ xacaxën bano mondako bela bën.

¹⁷ Amëxwër and bër ebax yatir wãc baŋo Lasar exo canëgu gër ÿeg aŋ areya bani reyand end wateli bano eŋ.

¹⁸ Në end ecarax end wël bani ri ko eŋo xacaxën bano Yesu bura-bura.

¹⁹ Ata Ofariseŋ ok këni rexërend: «Awat kën watënd mëne ÿowëÿ an kor na: ngwën in dek mëŋ fo këno sëfënd.»

End benëng becëxe eŋ

²⁰ Bela bër benëng becëxe yow bax na gër Ofëna or Apexa gër Yerusalem, eno cale Kaxanu.

²¹ Ata sëka këno Filip, asëfan ar lëg bax gër Betësayida an, ingol ind gër ebar Galile. Wëka këno: «Asoşan, biyi Yesu ÿandi këbo mo wat.»

22 Ga wël ko eņo, Filip fel kęņo Andëre, ata bën bęxi ģateli kęni endey eņ gër Yesu.

23 Yesu yaka kębi: «Dodo anęka ģatęguk apęxęd and kę ŝanaya enjaran endam eņ, węno Asęņiŵ ar ala an.

24 Dal in kęmun felęd, enedę end bęle end ani węg ex na gër ebar eņ, ax cęnand na, emat fo kę bayınd. And kęni lap do eni węg aņ kę ŝęnand bon.

25 Ar kę ģan nęmęc aniyan andexęm an, anemin ko nemin. Barikan, ar kę ŝus aniyan andexęm and gër ngwën ro an kę ŝot aniyan and din aņ.

26 Ar kęņo ŷandi exe diyeninęd an, tęfęgulexe. Do gër ed kęme hi yo na ko hi męņ bęte. Ar ŷandi kęņo exo gi ariyenin aram an, Faba kęņo ŵaşęn.»

En ecęs ed Yesu eņ

27 «Gęręgako yomb iram in anęka ŝaminak. Ine kęme re? Ba, Faba dacętęle gër toro iņo nde? Barikan, me toro mondako yowaxęnęgu kęme.

28 Faba, dafęl ex oŵac orey ol gër bęla!» Ata węliwęc oniŵ yaņ gër oręn do kę rend: «Anęka rafęn kęme do arafęn kęme rafęn gaŝęxe.»

29 And wël kęni bęr gër amęxwęr bën oniŵ olo aņ, mar kęni rend męne oręn ol xęmak, bęjo kęni rend: «Meleka yeyaneli kęņo.»

30 Ata re ko Yesu: «Nę endewęn węlixęnęc đe oniŵ olo, ax gi ex na nę end oŵac oram.

31 Gęręgako wa ex kiti ind ngwën iņo iņ, gęręgako kęno ŵaŷ emun end gër ngwën ro eņ.

32 Do węno and kęne yęn yaņ nę osęx aņ kęmęni bar bęla bën đek eni gi bęram.»

³³ Ata gë eyeyan elo nangën babi Yesu ang ko şës ak.

³⁴ Yaka këno bër gër amëxwër bën: «Biyi er fënën kënebo gër bakayëta band acariya andëfi mëne Afexën an din ir din ko liya. Mondake cëŋ këyëbo felënd mëne Asëñiŵ ar ala an afika këno fika? Noŷo ngwa ex Asëñiŵ ar ala ajo?»

³⁵ Ata Yesu yaka këbi: «Ga bayik ako təkər angoben and këŋun ħoband aŋ yexërayindën në amëd and hi kën gë angoben aŋ këdi këŋun fënga ecamëdan aŋ. Ar kë yexërand gër ecamëdan an axo nangënd na gër ed ko yend.

³⁶ Në amëd and hi kën gër angoben aŋ, kwëtayin angoben aŋ, en gixën obaş or angoben.» Ga yeyan ko mondako Yesu, ħawëta këbi do nem këno.

End oŋëpëgënan od Bëşëwif eŋ

³⁷ Bëşëwif bën, ado ga bani watënd awat dëŋ becarax bëdanjëm bënd baxo rind Yesu beŋ, ano kwëta bana.

³⁸ Mondako ħatak er ŷëgw baxo alawënel Esayi in:

«Axwën, noŷo ngwa ŵak er reya këmi in?

Noŷo ngwa watëk panga indey in?»

³⁹ Ang sëkwanënd bani eno kwëta Yesu ak, Esayi aŷëgw ŷëgw ko bëte:

⁴⁰ «Axwën Kaxanu fëdëk bangës bandebën baŋ, Mëŋ xemënëk ogaf odebën ok,

Këdi këni watëra, këdi këbi fëni gër onden ondebën,

Këdi këni nëngwët ola orebën ol do eni pak.»

⁴¹ Ejo re baxo Esayi ga wat ko enjaran end Axwën eŋ do Yesu baŋo rend mondako.

⁴² Ado şêf gër bëlëngw dëŋ, bëranyëm w̃a bax end Yesu eŋ. Bari, ga banëbi yëdand Ofarisenŋ ok, abani reyara na poyoma këdi kënëbi w̃ay gër aciw̃ acaleya.

⁴³ Awa bën er këni ñan bela in fecan bafi gë enjaran end Kaxanu eŋ.

End eyeyan ed Yesu eŋ

⁴⁴ Ata xeŷ ko Yesu: «Ar ke xwëta an anëka w̃a ko bête end ar lawënëgu ke eŋ, ax gi ex na wëno fo xwëta ke.

⁴⁵ Ar këŋo xëbënan endam an, end ar lawënëgu ke eŋ xëbënan këŋo bête.

⁴⁶ Wëno ex angoben aŋ, er yow këme gër ngwën ro mëni ŋoba ðek bër kë w̃a endam bën, këdi këni bayi gër ecamëdan.

⁴⁷ Ar kë baxët er këme rend in do axo kwëtaya ex na an, ax gi ex na wëno këŋo nöp gayik ame yow ex na mëni nöp bela bër gër ngwën ro bën. Barikan, mëni pexën yowaxënëgu këme.

⁴⁸ Ar şus ke an do exo nöp er re këme in ar enöp ex. Eyeyan edam el fo këŋo nöp yatir akey apelatar.

⁴⁹ End këme yeyanënd eŋ ax gi ex na endam, apela and Faba ex, mëŋ ar lawënëgu ke an. Mëŋ dëŋ felëgu ke eyeyan elo do gë er ŷapëk me tëyalind in.

⁵⁰ Do anang nang këme mëne apela andexëm aŋ kë yëlënd aniyand din ir din aŋ. Awa er këme rend in, ang felëgu ke Faba ak këme yeyanënd.»

13

End enëbën ed osapar eŋ

¹ Nē ecan ƚayi bax Ofëna or Apexa ol, Yesu nang ko mëne anëka ƚatëguk amëd and ko rëxëta gër ngwën ro aŋ exo ƚaka gër Sëm Kaxanu. Mbaŋ ƚan babi ƚësëfan ƚërexëm ƚën ado ga babi sebënd gër ebar ro. Ata w̄asin këbi aŋana aŋo xali gër eŋata.

² Ga këni yambëra ed genëka el, şabucara in anëka şoŋ baŋo gër emëkw Yuda, asëŋiŋ ar Simoŋ Isëkariyot, eŋo dëxw Yesu.

³ Do Yesu anang nang baxo mëne ƚeŷ dëk sebënan këŋo Sëm, gër ndexëm xaniw ko do fën ko ƚaka.

⁴ Gër ed bani yambërand na, xani ko xwiriş, şudëta ko acud atëm aŋ do xapa ko anjëm gër edum.

⁵ Ata ga rëmb ko men nē inëp, ŷana ko këbi nebënënd osapar oŋ ƚësëfan ƚën do këbi fëxwëcënënd gë anjëm and xapa baxo gër edum aŋ.

⁶ Na re ko Simoŋ Piyer and ƚat ko gër ndexëm aŋ: «Awxën, yama wëj nde eye nebën osapar oŋ!»

⁷ Yaka këŋo Yesu: «Er këme rind in, anang këy nang and kë ƚaşana aŋ, ƚari ax gi ex na gërëgako.»

⁸ Ata re ko ƚëte Piyer: «Din ame ma na eye nebën osapar oŋ.» Aŋo re ko Yesu: «Angëmëne ami nebën ex na yo osapar oŋ, awa ŷowëŷ axe ƚar ex na.»

9 Yaka ko Simonj Piyer: «Awa angëmene mondako ex Axwën, kërëx gi na osapar oŋ fo. Nebënële bête otaxan ok gë gaf in.»

10 Ata re ko bête Yesu: «Ar buyirak ecede aŋ, dek eman eŋ wën ko. Osapar oŋ fo ko nebara. Do wën bẽwënëk hi kën, bari ax gi ex na wën dek de.»

11 Yesu aye nang baŋo ar kęŋo lëxw an, męŋ rexën baxo mēne ax gi ex na bën dek wënëk.

12 And faŋ ko enebën ed osapar aŋ, Yesu şuda ko acud atēm aŋ do baka ko gër ed bani yambërand. Ata wëka kębi: «Afëni nde fëni kęŋun er rin kēmum in?»

13 Wën ke wăcënd Asëyali do Axwën, ata dal kën reyand gayik go dęŋ ex.

14 Awa angëmene anebën nebën kēmum osapar oŋ wëno ar ex Axwën do Asëyali arewën an, wën bête aŋap ŋapëk en nebëndërend osapar oŋ.

15 Amatali rin kēmum, en dixënënd wën bête ang rin kēmum ak.

16 Dal in kēmum felënd, xadëp in aŋo kucand na or gapak axwën arexëm an, parëxanda in aŋo kucaxënd na ar lawën kęŋo an.

17 Ga fëni fëni kęŋun eŋo, anęgandëra kęŋun nęgandëra angëmene enimin mondako dęŋ kën rind.

18 Anang nang kēmëni bër yata kēmëni bën, amun dend na de wën dek. Barikan afo ex ŋata endam end ex gër Oŋëgw Omënëk eŋ: “Ar bar kēmi enëp ebat dęŋ ke şenaxën.”

19 Kwël gërëgako fo kēmum nangënënd eŋo damana ex ŋatëgu. Do and kę ŋatëgu aŋ, ene

kwëtaxën mëne wëno dëŋ ex ar hi këme an.

²⁰ Dal in këmun felënd, ar këŋo xana arolawën oram an, wëno dëŋ xana ke. Do ar ke xana an, anëka xana këŋo bëte ar lawënëgu ke an.»

End alëxw ar Yesu eŋ

²¹ Ga yeyan ko mondako, Yesu şamina ko gër onden ondexëm. Reya ko bëte: «Dal in këmun felënd, wën bësefan bëram bën, abat ke lëxw.»

²² Ata bësefan bën këni nëkonëndërend do këni yëlarand ba noŋo këŋo rend.

²³ Asëfan ar lëka baŋo mbaŋ Yesu an, xetëna baŋo gër ed bani yambërand.

²⁴ Simoŋ Piyer ga xëwa këŋo, fel këŋo eŋo mëka ba noŋo këŋo rend.

²⁵ Ata asëfan ajo xayaxën këŋo Yesu gër emëkw do wëka këŋo: «Axwën, noŋo wa këyo rend?»

²⁶ Yaka këŋo Yesu: «Ar këmo fëxwën aton and mburu and yesëna këme aŋ, ajo ex ar ke lëxw an.» Ata yesëna ko aton aŋ do fëxwën këŋo Yuda, asëniw ar Simoŋ Isëkariyot.

²⁷ Sam ga xana ko Yuda aton aŋ, Sindan lil këŋo. Ata Yesu fel këŋo: «Er këy rind in, dil aŋand.»

²⁸ Bër hi bax gër eyambëran bën, gabatak aŋo pëni bana ba ine felaxën baŋo Yesu eŋo.

²⁹ Enimin, Yuda bax lëkayand imboto ind kodı in, ata bësefan bërëmar yëla këni mëne exo yëcëraw bebër hi bax eni dixën ofëna bën lawën baŋo Yesu. Bëjo yëla këni ba ebi yël yey bëxaŷëanaxik bën fel baŋo exo ye.

³⁰ Ga yamb ko na Yuda aton and mburu aŋ, şan ko ataŋ. Anëka bax xwëyarënd.

End apela angaşax eŋ

³¹ Ga şan ko Yuda, Yesu re ko: «Gërëgako, Kaxanu anëka wăsin këbi bela bën enjaran endam eŋ, wëno Asëñiŵ ar ala an. Anëka wat këni enjaran endexëm eŋ gër ola oram.

³² Angëmëne aŵasin wăsin këmëni bela bën enjaran end Kaxanu eŋ, Kaxanu bête aŵasin këbi wăsin enjaran endam eŋ. Do gogo ko ri mondako.

³³ Obaş oram, anëka saxëguk amëd and këne şapëre aŋ. Wën aşalara këne şalarad do ang fel këmëni bëlëngw bër Bëşëwif ak, gër ed këme yend an kor na en yeli. Wën bête mondako fo këmün felënd gërëgako.

³⁴ Apela angaşax këmün yëlënd: Balëringdëleŋun! Ang ke balënd wëno endewën ak balëringdëleŋun mondako.

³⁵ Ata mondako këni nangëra bela dëk mëne wën bësëfan bëram hi kën, angëmëne abalër këŋun balërend.»

³⁶ Ata Simon Piyer re ko: «Axwën feye ngwa këy ye?» Yaka këŋo Yesu: «Gër ed këme ye ay kor na eye tëfëli gërëgako. Barikan, ecan ecan asëfeli këye sëfëli.»

³⁷ Wëka ko bête Piyer: «Axwën, në end ine këme sëkwanaxën mi tëfëli gërëgako? Wëno aŵelëk hi këme me yëlaya anıyan andam aŋ ene daw në endey.»

³⁸ Yesu yaka këŋo: «Re këy wëj aŵelëk hi këy ey yëlaya xali eni daw në end oŵac oram! Dal

in këmi felënd, damana exo yata ecare el wěj anëka këye yaxëta batas.»

14

End fëña ir gër orën eñ

¹ Yesu fel këbi bëte: «Kërenun bëlandërand na gër owëkw orewën! Kwëtayino Kaxanu do kwëtayine wëno.

² Mbañ ex baciw̃ bañ gër ekun ed Faba do wëno axëñënan këmun xëñënanëx gër ed kën hi. Afel nde fel domun kido ax gi bana mondako?

³ Awa and këme ye do mun këñënanëx në er kën hi añ, abakanëgu këmun bakanëgu mun mëlaxën en gix wën bëte gër ed hi këme.

⁴ Wën, anang nang kën fëña in.»

⁵ Ata re ko Toma: «Axwën, gayikako gë enang ak dëñ ami nang ex na gër ed këy yend, mondake këmi nang fëña in?»

⁶ Yaka ko Yesu: «Wëno ex fëña in, wëno ex dal in, bëte wëno ex aniyän añ. Ala ax ñat na gër Faba xarak axe tëf ex na.

⁷ Angëmëne anang nang këne, anang këno nang bëte Faba. Do gërëgako anëka nang këno do në ewat eno dëñ.»

⁸ Ata Filip re ko: «Axwën, ga w̃asin w̃asin këyëbo Sëm in ata gwac këbo hi.»

⁹ Ata re ko Yesu: «Elod anëka fo hi këme gë wën, do wěj Filip aye nang ex na! Ar ke watënd an, në ewat eño Faba. Mondake cëñ këy rexënënd mun masin Faba?

¹⁰ Aye kwëta ex na nde mëne wëno gë Faba arabat hi këmi? Er këme rend in ax gi ex na de

eyeyan ed or gapak oram. Bandiyen band këme rind ßaŋ, Faba mëŋ ar hi këmi arabat an kë rind.

¹¹ Kwëtayine mëne wëno gë Faba arabat hi këmi. Ndakanŋ kwëtayine në end beßër kën watënd ga këme rind beŋ.

¹² Dal in këmun felënd, ar kë w̃a endam aŋ, ari ko ri beßër këme rind ßën. Ado beßër nëmëcak ßend këme rind beŋ ko ri gayik në ebaka eme gër Faba.

¹³ Dek er këno wëka yo gër oŵac oram, arin këmun rin, en wataxën enjaraŋ end Faba eŋ gër wëno Asëñiŵ.

¹⁴ Angëmëne en mëka yëy gër oŵac oram, ari këme ri.»

End angoc Amënëk eŋ

¹⁵ «Angëmëne aŋan ñan këne, asëf kën sëf ßapela bandam ßaŋ.

¹⁶ Do wëno ata këmo xara Faba, eŋun ðawëneliw Arëca ašëxe, exo gixën din gë wën.

¹⁷ Arëca ajo ex Angoc and ðal aŋ. Angoc and ðal aŋo, ßër gër ngwën ro ßën, ani kor na eno cot gayik ani ñana na eno watënd, ßëte ano nang na. Barikan wën, anang nang këno gayik, moketënara këŋun yana eŋun ketënarand, ado lëf gër ola orewën ko hi din.

¹⁸ Abaka këme ßakaw gër ndewën, amun teb na ang ßëndëkak fo.

¹⁹ Ro ßakey fo ßayik, ßela ßër gër ngwën ro ßën ani bo na ga këne watënd. Barikan wën, awat këne yana ene watënd gayik wëno aliya këme liyand, wën ßëte aliya kën liya.

20 Ata yatijo, këñun fëni mëne wëno gë Faba arabat hi këmi. Bëte wëno gë wën arabat hi këne.

21 Ar nangëk anang dëñ bapela bandam do ko sëfënd an, ajo ex ar ñan ke an. Ar ke ñan an, Faba añan këño ñan. Wëno bëte añan këmo ñan, do aŵasinaya këme ŵasinaya gër ndexëm.»

22 Ata Yuda, ax gi ex na de Yuda Isëkariyot, rew ko: «Axwën, ine cëñ këy ŵasinaya gër ndëfi fo, do eyëbi teb bër gër ngwën bën?»

23 Yaka këño Yesu: «Ar ñan ke yo, axwëtaya ko xwëtaya eyeyan edam el, do Faba añan këño ñan. Ata biyi mi yow mi dëg gër ola orexëm.

24 Ar bayik axe ñan ex na an, axo kwëtayand na eyeyan edam el. Do eyeyan ed këne wëlëhind el ed Faba ex mëñ ar lawënëgu ke an, ax gi ex na edam.

25 Wëno eño këmun felënd nand bayi këne në er ebat na.

26 Barikan, Arëca an exo Angoc Amënëk and këñun lawëneliw Faba gër oŵac oram añ. Mëñ këñun sëyali beño dek, mëñ këñun xwitan dek bebër fel këmun bën.

27 Aketëxeta añ këmun sebënënd, aketëxeta andam añ ex, wëno, amun yëlënd na ang këni yëlënd bela gër bër ngwën ro ak. Këreñun bëlandërand na gër oŵëkw orewën, këreñun yëbund na.

28 Awël wël këne ga re këme mëne aye këme ye, barikan abakaw këme bakaw mërëxand irewën. Angëmëne añan ñan këne, anëngandëra këñun nëngandëra ga këme bakand ako gër Faba, gayik mëñ rafëk nëmëc

wëno.

²⁹ Gërëgako dëj këmün felërand, dãmána ex ɳataxënëgu bënd kême yeyanënd bej, ene kwëtaxën and kē řiatëgu aŋ.

³⁰ Wëno ame bo na ga këmün felërand mbaŋ, gayikwa ar wëñak ngwën an nē eyow exo, paß gē wëno cëj, ojaŵ aŋo gi ex na.

³¹ Barikan, afo eni nangëra bër gër ngwën ro bën mëne wëno aňan řan këmo Faba, do ang ke felënd ak dëj kême rind. Ado kaniwën ene yeye.»

15

End atëx and resej eŋ

¹ «Enimin, wëno ex atëx and resej aŋ, do Faba ex axwën andëda an. ² Aforëta ko forëta enini end şosa ke do ax dëwënd na eŋ. Barikan enini end kē rëwënd eŋ, afëyëpëy ko fëyëpëy ex dëwaxënënd nëmëc.

³ Eyeyan ed sëyali këmün el wënën këjun.

⁴ Baiyin ga şosa këne, ang kême bayi wëno ga şosa këmün ak. Enini end şosëtak gër atëx and resej eŋ, ax dëwënd na gabat. Wën bëte mondako fo kën sëkwan edi ed benjekax el angëmëne an bayi ex na ga şosa këne.

⁵ Wëno ex edëp ed atëx and resej el, do wën ex benini bej. Ar bayi ga şosa ke an, ang şosa këmün ak, benjekax bëndanjëm ko ýana exo dind. Angëmëne an bayi ex na ga şosa këne, ado gē enjekax gematak an kor na en di.

⁶ Ar şosëta ke an, fac këno lap exo ɳayëx ang enini end saŵ këni fo. Do benini beŋayëk bej, abar këni barënd eni dap gër xodux ex ñeg.

⁷ Angëmêne wën en bayi ga şosa këne do bëte en dëkaya gër ojomb odewën eyeyan edam el, karayindën er ýandi këŋun yo, aşot kën şot.

⁸ Watin ang kë ýana ex canayand enjaran end Faba eŋ; and kën rind benjekax bendanjëm do eni watënd bela aŋ; do enëbi masinënd mène bësëfan bëram hi kën.

⁹ Ang ñan ke Faba ak, wëno bëte mondako fo ñan këmun. Kwëtayayin aŋana andam aŋ.

¹⁰ Angëmêne asëf sëf kën şapela şandam şaŋ ang sëf këme wëno şand Faba ak do bayi këme gër aŋana andexëm, mondako fo kën bayi wën bëte gër aŋana andam.

¹¹ En cotaxën onënga oram ol do en gixën đek onënga ol felaxën këmun eŋo.

¹² Acariya andam aŋ ex: şalëringëleŋun andewën rewën aŋ, ang ke şalënd endewën ak.

¹³ Aŋana and xucak ex daf aŋ ex and ar kë wã exo çës në end ofawo odexëm aŋ.

¹⁴ Wën ofawo odam hi kën angëmêne ari kën rind er këmun felënd in.

¹⁵ Bëtëdin amun mac na okadëp odam gayik xadëp in axo nangënd na er ko rind axwën arexëm in. Gërëgako wën ofawo këmun ýana mun macënd gayikako đek bebër nangëgu këme gër Faba bën, wën fo nangën këmun.

¹⁶ Wëno wa yata këŋun, ax gi ex na wën. Ata mëŋ sëyaliraxën këmun pere mun dawëanaxën en ye do en dix gër ngwën benjekax bend kë bayi laŋ. Do er këno xara yo Faba gë oŵac oram ol, ayakali këŋun ýana eŋun yakalind.

¹⁷ Er këmun felënd in: şalëringëleŋun mbaŋ andewën rewën aŋ.»

End ecus ed Yesu do gë odexëm eŋ

¹⁸ «Angëmëne bër gër ngwën ro bën aşus şus kënun, nangiŋ mëne wëno şus këne pere.

¹⁹ Kido bër gër ngwën ro hi ban, bela bën aňan řanëdonun gayik andamat hi don. Bari an gi ex na bër gër ngwën ro. Wëno yata këŋun mëŋ şusaxën kënun.

²⁰ Kwitayin er fel këmün in: xadëp in aŋo kucand na or gapak ol axwën arexëm an. Angëmëne wëno arixëra rixëra këne, arixëra kënun rixëra wën bête. Angëmëne abaxët baxët këni eyeyan edam el, abaxët këni baxët edewën el.

²¹ Barikan beŋo đek kënun řana enun dind në end oŵac oram gayik ano nang ex na ar lawëneĝu ke an.

²² Kido ame yow bana do amëni pelëra bana end Kaxanu eŋ, ani gidona gë amena. Gërëgako, eyax abi gi ex na gër amena andebën.

²³ Ar ke şus yo anëka şus këŋo bête Faba.

²⁴ Kido ame di bana ogës odebën bend elod ala ax di ex na beŋ, ani gi dona gë amena. Gogo aye wateli këne becarax beŋ. Barikan şus kënebo wëno gë Faba.

²⁵ Ata mondako hik ex řataxën eyeyan ed řëĝw këni gër acariya andebën el: “Aşus fo dëŋ şus këne*.”»

²⁶ «Alawëneliw këmün lawëneliw Arëca ar kë xaniw gër Faba an, Angoc and đal aŋ. And ko yow aŋ mëŋ kë řana ex deyarand endam eŋ.

²⁷ Do wën bête, areyara kën řana en deyarand endam eŋ gayik elod nand řana këme andiyen

☆ 15:25 15.25 Calemoñëw 35.19

na bar këne.»

16

¹ Yesu re ko bëte: «Eņo fel këmun këdi këņun şena en đap ekwëta edam el.

² Aŵaŷëra kënun ŷana enun ŋŵayërand gër baciŵ bacelaya. Ado në eyow ex amëd and këni ŷana eni yëland bër këņun lawënd bën mène në ediyenin eno mondako Kaxanu.

³ Mondako këni ŷana eni dind gayik ano nang ex na Faba, ane nang ex na wëno.

⁴ Mëņ felaxën këmun mondako, en kwitaxënënd mène anangën nangën bamun and kë űatëgu amëd and toro indewën aņ. Amun pel bana eņo elod gër ŷanar gayik në er ebat bane hinde.

⁵ Gogo në ebaka eme gër ar lawënëgu ke do ala axe mëkand na ba feye këme yend.

⁶ Ga wël kën er re këme in wëlandëraxën këņun gër oŵëkw.

⁷ Er këmun felënd in đal ex: ga ye ye këme mbaņ këņun sax gayik angëmëne ame ye ex na, Arëca an axo yow na. Barikan, ga ye ye këme aņo këmun lawëneliw.

⁸ Do and ko yow aņ, mëņ këbi ŷana ebi nangënënd bela bër gër ngwën ro bën ang wën këni ak, gë end şenene eņ do gë kiti iņ.

⁹ Aŵen wën këni ga űëp këni ene kwëta.

¹⁰ End şenene eņ ex ga këme bakand gër Faba do mène wën an bo na ga këne wat.

¹¹ Kiti iņ ex gayik ar wëñak ngwën an anëka nëp këno.»

12 «Bendanjëm bayi ke mun pelëra, bari an kor na eñun pëni gërëgako.

13 And ko yow Arëca arewën an, Angoc and ðal añ, anangën këñun ÿana eñun nangën ðal in ðek. Dek er këñun ÿana eñun pelënd in, awëlëgu wëlëgu ko, ax gi na er or gapak orexëm. Gana gana fo këñun ÿana eñun tēfētanënd bebër kë yowënd bën.

14 Enjaran endam eñ këñun ÿana eñun masinënd gayik endam ko ÿana exo medënd eñun tēfētan.

15 Dek er xwën ko Faba in, wëno xwënëk. Mëñ rexën këme mëne Arëca arewën an endam ko ÿana exo medënd eñun tēfētandëra.»

End odendëran eñ

16 «Tëkër fo bayik ene nema do bëte ax nëka na ene wat gaşëxe [ga këme bakand gër Faba].»

17 Ata bësëfan bërëmar bërëxëm këni wëkarënd: «Ine wăcayak er këbo felënd ijo: “Tëkër fo bayik ene nema do bëte ax nëka na ene wat. Bëte ga këme bakand gër Faba kë hi mondako”.»

18 Er bani rend: «Oko ine ngwa wăcayak “tëkër fo bayik ene nema?” Abo pëni ex na ba ine ko rend.»

19 Ga wata ko Yesu mëne anëka ÿandi këbi eno mëkara, re ko: «Në emëkar en end er re këme mëne tëkër fo bayik ene nema do bëte ax nëka na ene wat.

20 «Dal in këmun felënd, bela bër gër ngwën ro bën gër onënga këni ÿana eni gind xarak wën në etes en do në edenitan. Barikan ecamina edewën el anëngwëta kë nëngwëtað onënga.

²¹ Asoxari ar ýanar këni orëw̃ aŋ, ašëmura këŋo šëmurand gayik apëxëd and ko soro aŋ anëka dëŋ ħatëk. Barikan and këŋo rëw̃ itox aŋ, axwëya ko xwëyand ayambën irexëm in nand këŋo nëngandërand mëne ala yowëk gër ngwën.

²² Awa wën bête gërëgako, ašamina šamina kën gër owëkw orewën. Barikan, and këne watëre gašëxe aŋ, anëngandëra këŋun nëngandëra, ala aŋun nëxenën na onënga orewën ol.»

²³ «And kë ħatëgu akey aŋo aŋ, an ñana na ene mëkarand. Iyo, d'al in këmun felënd, er këno xara yo Faba gër ow̃ac oram, ayël këŋun yël.

²⁴ Xali gërëgako ýowëỹ an kara ex na gër ow̃ac oram. Karayindën en cotaxën. Ata kën šot onënga osëm ol.»

End angora and ngwën eŋ

²⁵ «Wëno din gë bapënëtal bamun felërand, barikan në eyow ex amëd and këmun ýana mun tëfëtanënd kerët end Faba eŋ xarak ax gi ex na gë bapënëtal.

²⁶ Amëd aŋo, axara kën ýana en karand gër ow̃ac oram, ame de ex na mëne wëno këŋun ýana eŋun mëkanënd beŷ beŋ gër Faba.

²⁷ Faba mëŋ dëŋ aňan ħan këŋun ang ħan ke wëno ak, do wën aŵa ŵa kën mëne gër ndexëm xaniw këme.

²⁸ Wëno gër Faba xaniw këme do yow këme gër ebar ro. Gërëgako aseb këmun sebënd gër ebar me baka gër Faba.»

29 Ata bësëfan bërëxëm bën yaka këno: «Watël gërëgako, kerët këy yeyanënd do yowëy ayëbo pelënd na gë apënëtal.

30 Gërëgako, aye fëni këbo mène wěj dek nangëra këy do mène ay cënind na exo ɳebëta ala exi mëkara. Mëŋ xwëtaxën këmi mène wěj gër Kaxanu xaniw këy.»

31 Yaka këbji Yesu: «Kën rend anëka wã kën endam eŋ gërëgako?

32 Awa në eyow ex amëd aŋ, ado anëka dëŋ ħatëguk, and kën şapër ala kala gand ed ko fab do ene teb gabat. Bari, ame gi na gabat gayik gë Faba hi këmi.

33 Mondako këmun felërand en cotaxën obetak ol gër ndam. Mbaŋ këŋun şopali gër ngwën ro. Barikan, kapinayin wëno xorën këŋun ngwën iŋ.»

17

End cale ind Yesu eŋ

1 Yesu ga yeyan ko mondako, xeŋa ko orën ol do ko şalend: «Faba, anëka ħatëguk amëd aŋ. Masinëlēbi bela bën enjaran end wëno Asëñix eŋ mëŋ këmëni wşanaxën wëno bëte enjaran endey eŋ.

2 Wěj yël ke or gapak ol gër ala ar ex yo, mëni yëlxënënd wëno bëte aniyand din aŋ dek bër yël këye bën.

3 Xarak, aniyand din aŋ ex enang mène enimin, wěj gabat ex Kaxanu do bëte enang ed wëno Yesu Kërisët, ar lawëneliw këyëbi an.

⁴ Anëka w̄asin këmëni enjaran endey eñ bela bën gër ebar ro, ga ñata kême ako er yëlëgu baye me di in.

⁵ Awa gërëgako, Faba, wěj dëñ, masinëlëbi enjaran endam end lëkaya bame and hi baxe nē erebat d̄amana ex gixën ngwën eñ.

⁶ Anangën nangën këmëni ōwac oreɣ ol bela bër yatan këye gër ngwën ro bën. Wěj xwën babi, wëno yël këye, do bën xwëta këni eyeyan edey el gër ōwëkw.

⁷ Gërëgako anëka anang nang këni mëne d̄ek bebër yël këye bën gër ola oreɣ xaniwëk.

⁸ Gayikwa afel fel këmëni eyeyan ed xwëtënan bay el, do enimin axana xana këni ga nang këni mëne gër ndey xaniw kême, do āw̄a w̄a këni mëne wěj dëñ lawënëgu ke.

⁹ Bën bër yël këye bën këmëni şalenënd gayik wěj xwën këbi. Amëni calenënd na bër gër ngwën bën d̄ek.

¹⁰ Er xwën kême yo wěj xwënëk do er xwënëk yo wëno xwënëk. Gër ndebën şanayak enjaran endam eñ.

¹¹ Bën kë bayi gër ngwën, wëno ame bayi na ga kême bakalind ako gër ndey. Faba, wěj Āwënëk an, kaxalëbi gë ōwac oreɣ ol, ōwac or yël këye olo eni gixën arabat ang hi ke biyi ak.

¹² And hi bame gë bën gër ngwën añ, anëkona bamëni nëkonand gë ōwac oreɣ ol, ōwac or yël këye olo. Axaxa xaxa këmëni, do gabatak amo tak ex na ang ax gi ex na ar ebax ex nemi an, ex ñataxën er rek Oñëgw Omënëk in.

¹³ Awa gogo Faba nē eyeli eme, do mondako kême yeyanëlind gër ngwën ro eni cotaxën d̄ek

onënga ol.

¹⁴ Wëno afel fel këmëni eyeyan edey, do bër gër ngwën bën aşus şus kënëbi gayik ani bo ex na bër gër ngwën, ang wëno ak, ame gi ex na ar gër ngwën.

¹⁵ Faba, ami karand na eyëbi dëxët gër ngwën ro, barikan kaxalëbi këdi këbi wëña Aÿëñenax an.

¹⁶ Ani bo ex na bër gër ngwën, ang bayik ame gi ex na wëno bête ar gër ngwën ro.

¹⁷ Kwënayalëbi gë d'al in, gayikwa eyeyan edey el ex d'al in.

¹⁸ Ang lawënegu këye gër ngwën ak, wëno bête mondako fo këmëni lawënenđ gër ngwën.

¹⁹ Do wëno, ayëlaya këme yëlayand wëno dëñ në endebën mëñ këni yëlayaxën bën bête gë d'al in.

Ekaran ed bërëwak el

²⁰ «Ax gi ex na bër sebënan këye bën fo këmëni şalenënd. Faba, aşalen këmëni şalenënd bête bër ke xwëta and kënëbi sëfëtan endam bën,

²¹ eni gixën bën d'ek arabat ang hi ke arabat wëno gë wëj ak. Cosalenëbo eni gixën arabat bën bête, eni maxën bela bën mëne wëj lawënegu ke gër ngwën ro.

²² Do wëno ayël yël këmëni enjaran end yël këye eñ, eni gixën arabat ang hi ke biyi ak.

²³ Gilemi arabat wëno gë bën, ang hi ke arabat wëj gë wëno ak, eni gixën enimin arabat, eni nangëraxën ngwën in d'ek mëne wëj lawënegu ke, do mëne ağan ħan këyëbi ang ħan këye ak.

²⁴ Faba er ýandi ke, bër yël këye bën eni gi bête gër ed këme hi, eni wataxën ang xëbënëk enjaran endam ak, enjaran end yël këye dãmana ey dëdaxën ngwën eñ gayik aňan ñan këye.

²⁵ Faba, wěj ar şenene an, bër gër ngwën ro bën ani nang ex na. Barikan, wëno anang nang këmi do bër yël këye bën anang nang këni mène wěj lawënëgu ke.

²⁶ Anangën nangën këmëni oʋac orey ol, do anangën këmëni nangën bête, eyëbi ñanaxën ang ñan këye ak do wëno me gi gër oʋëkw orebën.»

18

End etëra ed Yesu eñ

¹ Yesu, ga ñata ko na cale in, xani këni gë bësëfan bërëxëm bën eni yexën gër epesa ed Kedëron, gër ed hi bax andëda and gër ed bani lilënd mën gë bësëfan bërëxëm bën.

² Yuda, ar ebax eño dëxw an, anang nang baxo andëda año gayik Yesu gë bësëfan bërëxëm bën lañ bani yend fën.

³ Ata Yuda lëngweliw këbi enga end ocorođa do gë bënëkona eñ eno tëraxën Yesu ga lawënëgu kënëbi bësädaxan bëlëngw bën do gë Ofarisen ok. Bërëmar lëkayaw këni benjeb, bëjo odambo, do bëjo bête oýënga or emer.

⁴ Ga nang ko Yesu er ebax eño gihin, xacëra këbi, do wëka këbi: «Noýo wa këno şaland?»

⁵ Yaka këno: «Yesu Ibënasaret.» Re ko: «Wëno ex.» Ata Yuda, ar baño lëxwënd an, xwëša këni gë bën.

⁶ And re ko Yesu: «Wëno ex.» anacëta nacëta këni, do wëcëra këni rebe-rebe gër ebar.

⁷ Wëka këbi gaşëxe: «Noŷo këno şaland?»
Yaka këni: «Yesu Ibënasaret.»

⁸ Re ko bëte Yesu: «Ga re këme wëno ex. Awa angëmëne wëno këne şaland, tebinëbi bëjo eni ye.»

⁹ Mondako fiata bax er fel babi Yesu in: «Gër bër yël këye, gabatak amo tak ex na.»

¹⁰ Simon Piyer, mëŋ ar gë duxuma an, regëgu ko, do saŷ ko bad anëf and liŷ and xadëp ir aşadaxan alëngw aŋ. Xadëp ijo, Malëkos bano ŵacënd.

¹¹ Ata Yesu re këŋo Piyer: «Maşël fa duxuma in gër acëmar. Akalama and yël ke Faba aŋ, ame ceb na nde*?»

End Yesu gër iciŷ ind An isoşan eŋ

¹² Ata enga end ocorođa eŋ, gë emun endebën eŋ, do gë bënëkona bër sana banëbi Bëşëwif bën sëra këno Yesu do xap këno gër otaxan.

¹³ Wëla këno pere gër iciŷ ind An isoşan gayik aŷarawën ar Kayif hi baxo, aşadaxan alëngw ar aniy aŋo an.

¹⁴ Ata Kayif ijo re bax mëne abat feca bax exo ecës gë eni cës dek enëng end Bëşëwif eŋ.

End eyaxëta ed Yesu eŋ

¹⁵ Simon Piyer gë asëfan aşëxe an ako dëŋ sëfa banëbi bër sëra baŋo Yesu bën. Asëfan ajo, anangër nangër bani gë aşadaxan alëngw an. Ata sëfa këŋo Yesu xali gër yangana irexëm.

* **18:11 18.11** End toro ind ko soro eŋ baxo yeyanënd mondako.

¹⁶ Barikan Piyer mēŋ bayi ko fac, ler gēr ebēt. Asēfan ašēxe an, ar nangēr bani gē ašadaxan alēngw an, ŝan ko, yeyandēra kēni gē endēnaŵ end hi bax anēkona ar ebēt eŋ, do lēnēgu kēŋo teŋ Piyer.

¹⁷ Ata endēnaŵ end hi bax anēkona ar ebēt eŋ ŵēka kēŋo Piyer: «Ax gi ex na nde wēj bēte asēfan ar ala ajo hi kēy?» Yaka kēŋo: «Ame gi ex na de asēfan arexēm.»

¹⁸ Awa okadēp ok do gē bēnēkona bēn xodux fētēn bani do bani yesand gayik ayem bax yemēnd. Ata Piyer ŝoma kēbi gēr oyesa.

End Yesu gēr iciŵ ind ašadaxan alēngw eŋ

¹⁹ Na gēr ed hi bani, An isoŝan, ašadaxan alēngw an kēŋo ŵēkarand Yesu end bēsēfan bērexēm do gē end osēyali orexēm eŋ.

²⁰ Yesu yaka kēŋo: «Wēno cēŋ kerēt kēmēni felērand bēla bēn. Din ga kēme sēyalirand wa gēr baciŵ bacaleya do gēr Aciŵ and Kaxanu, ed kēni bārērēnd dek Bēšewif el, do econēŝon ame di ex na.»

²¹ «Nē end inewā kēye ŵēkaraxēnēnd? Mēkaralēbi bēr baxe baxētēnd bēn, anang nang kēni bēnd bame yeyanēnd beŋ.»

²² Ga yeyan ko mondako, anēkona abat, gēr bēr ebax na bēn, ŝēn kēŋo Yesu, do re ko: «Ba mondako nde kēyo yakand ašadaxan alēngw an?»

²³ Ata re ko Yesu: «Angēmēne ame yeyan ex na ŝenene, deyal mondake lif kēme. Barikan, angēmēne ŝenene yaka kēme, ine kēye xēmaxēnēnd?»

²⁴ Ga faÿ ko na An isoşan emëkara ed Yesu el, fel këbi eno mēla gēr Kayif, aşadaxan alēngw ar niy ajo an.

²⁵ Amēd aŋo, gēr oyesa bayi baxo Simonj Piyer, wēka këno: «Ax gi ex na nde wēj bēte asēfan ar ala ajo hi këy?» Mēŋ ga ko yax, ko rend: «Ali, ame gi ex na de asēfan arexēm.»

²⁶ Xadēp ibat ir aşadaxan alēngw, ir hi bax nēng ibat gē ar sawēn baŋo Piyer anēf an, wēka këŋo: «Ax gi ex na nde gē wēj watēgu kēmun gēr andēda?»

²⁷ Piyer yax ko gaşēxe. Ata amēd aŋo dēŋ yata ko ecare el.

End Yesu gēr eyang ed Pilat eŋ

²⁸ Ata ga wēd këno Yesu na gēr iciw ind Kayif, wēla këno gēr eyang ed Pilat, gofērēner in. Gēbēr fo bayi bax ga hateli këno. Bari bēn ani ŋat bana ŋēş gēr yangana këdi këni buyarēnaya do ebi cēba eعمار ed Ofēna or Apexa el.

²⁹ Ata Pilat ga şanēgu ko ebi kaca, wēka këbi: «Nē end amena and fe wēlaxēnēgu këno ala ajo?»

³⁰ Yaka këno: «Kido axo gi bana awendēran amo mēlawēdona gēr ndey ro.»

³¹ Ata re ko Pilat: «Mēlaxēno eno kitix gē acariya andewēn aŋ.» Yaka këno: «Biyi Bēşewif bēn aŋo ŋap ex na enēp ed ala do mo daw el.»

³² Mondako bax ex ŋata er re baxo Yesu in end ang ko şēs eŋ.

³³ Ata Pilat lil ko gēr aciw and kiti, yēpa ko. Ga wēlanēgu këno Yesu, wēka këŋo: «Wēj nde ex emun end Bēşewif eŋ?»

34 Yesu yaka kënjo: «Er këye wëkand in, anjëlan andey dëj nde ex ba and bësëxen nde ex?»

35 Ata re ko Pilat: «Ba wëno Aşëwif nde eme? Bër enëng endey do gë bësädaxan bëlëngw bën wëlaw ki de gër ndam ro. Ine wën këy?»

36 Yaka ko Yesu: «Owun oram ol ax gi ex na or gër ebar ro. Kido or gër ebar ro hi bax, bëriyenin bëram bën awer wer doni këdi këne lëxw Bësëwif bën gër bëlëngw bërebën. Bari, owun oram ol ax gi ex na or gër ebar ro.»

37 Ata re ko Pilat: «Awa wëj emun nde ey?» Yaka ko Yesu: «Go dëj ex, emun hi këme. Në eņo yowaxënëgu këme gër ebar ro, rëw këne me deyaxën däl in. Ar ex ar däl an, abaxët ko baxët er këme reyand in.»

38 Ata wëka kënjo Pilat: «Ine ex ngwa däl in?» Ga yeyan ko mondako, şan ko gaşëxe gër ed hi bani Bësëwif do fel këbi: «Wëno amena and këmo nëpaxën ala ajo ame wat ex na.

39 Awa gayikako wën rëpënëk mo tebët andepëra amat Ofëna or Apexa kala, aņandi nde yandi këņun mo tebët emun end Bësëwif eņ?»

40 Ata gaşëxe, xeŷ këni şor: «Ali këreyëņo tebët na mëņ! Tebëtëlo Barabas.» Xarak, Barabas ijo arek axeŷax ebaxo.

19

End enëp ed Yesu eņ

¹ Ata Pilat sebën këbi ocoroda ok, wëla këno Yesu eno cewërax.

² Ga xën këni ekamote ed odëmbën, şëxw këno, şud këno bëte ocud ombarax.

³ Ata ƚêş bano sêkand eni de: «Aşêma këmi şemand wêj emun end Bêşewif eƚ?» Ata eno cên yac.

⁴ Pilat şan ko gaşexe, fel këbi Bêşewif bën: «Awa nê enêcêtelemo en nangaxên mêne amena and këmo nêpaxên ame wat ex na.»

⁵ Ata nêcêt këno Yesu, gê ekamote ed odëmbën el, do gê ocud ombarax oƚ. Pilat re ko: «Nêkoyino ngwa ala an.»

⁶ And wat këno aƚ, bêşadaxan bëlëngw do gê bënêkona bër Aciw and Kaxanu bën, xeƚ këni şor: «Pikalo, Pikalo!» Yaka këbi Pilat: «Medîno eno pikax gê andewên dëƚ, wêno cêƚ amena and këmo lawaxên amo wateli ex na.»

⁷ Yaka këno Bêşewif bën: «Biyi acariya şot këmi na, do acariya aƚo ga rek ar këƚo şir yo Kaxanu, ar edaw exo. Awa ajo, ga ko rend ako mêne Asêniw ar Kaxanu hi ko nê ecir eƚo Kaxanu.»

⁸ And wël ko Pilat eyeyan elo aƚ yêdara ko kaşkaş.

⁹ Ga lil ko gër aciw and kiti, wêka këƚo Yesu: «Wêj feye wa xaniw këy?» Barikan, Yesu xor ko.

¹⁰ Re ko bête Pilat: «Ba wêno nde këye xoranënd? Ay nang ex na nde mêne aşot şot këme or gapak or mi tebêt, bête aşot şot këme or gapak mi pika?»

¹¹ Yesu yaka këƚo: «Ïoweƚ aye koran dona kido ax gi ex na orën ol yël ki or gapak ol. Mën ex, ar lëxw ke gër ndey an wëndërak nêmc.»

¹² Ata elod amêd aƚo baxo şaland Pilat ang ko ri eƚo tebêtaxên ak. Barikan, Bêşewif bën xemëna këni xeƚënd: «Angëmêne asebet sebêt

këyo yo, ay gi ex na lawo ir Sesar. Gayikako ar kë re yo emun hi ko, arangoŷëra and Sesar ex.»

¹³ Ga wël ko Pilat eyeyan elo, necët këno Yesu do ŷëpa ko gër aciw̃ and kiti, gër ed bani w̃acënd gë eyeyan ed Bêšëwif el: «Gabata», mène ngëŋ «Gër oxaŷ ofësöpës».

¹⁴ Yatijo bax ex ñana genëka Ofëna or Apexa ol. Eñan eŋ keŋ gër gaf hi bax. Ata Pilat ga nêkona gand Bêšëwif re ko: «Nêkoyino wa emun endewën eŋ!»

¹⁵ Ata bën yaka këno šor: «Ar eďaw̃ ex! Ar eďaw̃ ex! Pikalo!» Re ko Pilat: «Yama emun endewën eŋ nde mo pika?» Yakaw këni bêsadaxan bëlëngw bën: «Biŷi cëŋ emun endeŷi eŋ, Sesar gabat ex!»

¹⁶ Pilat seb këno Yesu gër otaxan od ocoroda, bën w̃ëla këno eno pikax.

End epika ed Yesu eŋ

¹⁷ Ata ocoroda ok këno w̃ëland Yesu eno pikax. Lëbin këno mëŋ dëŋ kërëwa in, do ko šanënd angol aŋ ond gër ed këni w̃acënd «Golëgota», gë eyeyan ed Bêšëwif el, mène ngëŋ «Itënd ind ang egor».

¹⁸ Fën fikax bano Yesu gër kërëwa. Andamat fika banëŷi mëŋ gë bërek bëxeŷax bëxi: ajo gand liw̃, ajo gand šame.

¹⁹ Ata Pilat re ko eni ñëgw në ingomb-gomb: «Yesu Ibënasaret, emun end Bêšëwif eŋ».

²⁰ Bêšëwif bëranjëm bax fënënd oñëgw oko, gayikwa gër ed fika bano Yesu gër kërëwa ler gër angol hi bax. Bëte oñëgw oko gë oyeyan osas

ÿëgw bani: eyeyan ed Bêşewif, gë Lateŋ, do gë Gërek.

²¹ Bêşadaxan bëlëngw bën fel këno Pilat mène kërexo ñëgw na: «Emun end Bêşewif eŋ». Barikan, exo ñëgw mène ala ajo rek: «Wëno ex emun end Bêşewif eŋ».

²² Ata Pilat yaka ko: «Er ÿëgw këme in kë bayi.»

²³ And faÿ këni ocorođa ok epika ed Yesu aŋ, wëd këni banjëm bandexëm baŋ do bar këni obun onax do şetër këni şoroda kala ebun. Ata bayetak acud and gë osëf këm, and baxo sëndand aŋ.

²⁴ Re këni: «Kërene ɳes ex na. Dine bëñak, exo meɳaxën abat.» Mondako ħata bax Oñëgw Omënëk od rek:

«Aşetër şetër këni banjëm bandam baŋ,
Bëñak ri këni exo meɳaxën abat acud atëm
andam aŋ».

Mondako ri bani ocorođa oko.

²⁵ Ata ler gër kërëwa ir fikaxën bano Yesu, xwëşara bani nëm, do gë abinëm ar nëm. Na fo xwëşa bani bëte Mari alindaŵ ar Këlopas, do gë Mari Madëlen.

²⁶ Yesu ga wat këŋo nëm ler gër asëfan ar lëka baŋo, re ko: «Nëma, nëkodo asëñix!»

²⁷ Fel këŋo bëte asëfan an: «Nëkodo norix!»
Ata asëfan an kwël yatijo fo wëla këŋo nëm ir Yesu gër ndebën.

²⁸ Ga xucak eŋo, Yesu ga nang baxo anang mène gërëgako, anëka xwëtëk beber ebax exo

☆ 19:24 19.24 Calemoñëw 22.19

di gër ngwën ro bën, re ko, ang reya bax gana-gana fo Oñëgw Omënëk ak: «Men sel ke.»

²⁹ Ipeya ind gë ngoy iŋerëk hi baxëna ler na. Ga yëmb këni er ñalu-ñalu, fiş këni në icët, do yënën këno ɲëş gër etëy exo yëmbëmba.

³⁰ And yëmbëmba ko ngoy iŋerëk aŋ, Yesu re ko: «Dodo ðek fiata këme.» Ata ga bex ko, xoti ko.

³¹ Yatijo bax yānand genëka Ofëna or Apexa ol. Bëşëwif bën axey xey babi enëbi teb bëşësëk bën yaŋ gër okërëwa gë akey and eteyëta eŋ, ga bani fëbënd akey aŋo. Ga wëka këno Pilat exo ma ebi pel ocoroða ok, eni gëbëra bëngonëng bër fika banëbi bëŋ do eni pedali beman bëŋ.

³² Ata ocoroða ok hëb këni bëngonëng bënd ayanar ar fikali bano bëŋ, hëb këni bête bënd axinëm bëŋ.

³³ And bakan këno Yesu aŋ, sëk këni mëne anëka şës ko, ata ani gëb ex na bëngonëng bëŋ.

³⁴ Barikan, şoroða ibat wëð ko ñat ecori eŋ, xwëş këno Yesu gër ambëb. Ata şanëk men gë oşat.

³⁵ Ar watëk mongwat beŋo reyak do osede orexëm ol ðal ex. Mëŋ anang nang ko mëne ðal reya ko. En maxën wën bête.

³⁶ Mondako ebax eŋo ex ɲataxën Oñëgw Omënëk od rek: «Acapar andexëm gamatak ax gëbi na.»

³⁷ Në eşëxe Oñëgw Omënëk ok are rek bête: «Awat këno watëð ar sënga bano gër ambëb an.»

End emëxwëta ed Yesu eŋ

³⁸ Ata Yosef Ibarimate, asêfan ar bej hi bax ar Yesu ga babi yêdand bëlengw bër Bêşewif bën. Yesu, ga xoti ko, Yosef ye ko gër Pilat do wêkax këno ejo tebën eman ejo exo pedali. Ata Pilat sebën këno. Awa ga bakaw ko gër ed fika bano Yesu, fedali ko eman ejo.

³⁹ Ata Nikodem, ar ye bax amat gëmêd gër Yesu ejo məkara an, yow ko bête do wêlaliw ko nê okilo ofêxw osas ogu ond bar bani gë mir do gë alowe.

⁴⁰ Bën bëxi fedali bax eman end Yesu ejo, nëmëra këno ogu onêngax ojo do şerira këno gë bënjëm, ang rëp bax gër Bêşewif emêxwëtan ed aşêsëk ak.

⁴¹ Ata gër ed fika bano Yesu, andêda bax na do gër andêda ajo, hi bax yeg ir elod aşêsëk ano mêxwëtaxën bana.

⁴² Gër yeg ijo wêxëta bano Yesu gayik anëka bax yanand akey and eteyëta and Bêşewif ajo.

20

End ekani ed gër ecës ejo

¹ Yatir akey ayanar and loxo, mêd-mêd fo bayi bax ga fêda ko Mari Madëlen gër yeg. Wat ko mène angay and wedixën bani lilaya ir yeg ajo awedita weditak.

² Hër ko gër ed hi bani Simon Piyer gë asêfan ar lëka baño Yesu an, fel këbi: «Anëka nêcët këno Axwën an gër yeg do biyi ane nang exe na ba feye rëfali këno.»

³ Ata Piyer, gë asêfan aşexe an, şan këni eni ye gër yeg,

⁴ bën tak bëxi bax hërënd. Ata asëfan ajo, ga şand këno Piyer, řatët ko gër ýeg.

⁵ Ga yëkwa ko lëf, wat ko gër ebar ebun ed bënjëm el, bari axo dıl ex na. ⁶ Ata řatëgu ko Şimon Piyer, mëñ ar řaño sëfëgund an. Lil ko boxay gër ýeg, wat ko lëf ebun ed bënjëm el.

⁷ Wat ko bëte anjëm and fëlxën bani gaf ir Yesu añ do gë bënjëm bën. Anjëm año momopa bax bebët işëxe, ax gi bana şode-şode.

⁸ Ata asëfan ar řatët bax gër ýeg an, lil ko bëte. Ga wat ko, año fo wã ko.

⁹ Xali amëd año abi pëni bana pere Oñëgw Omënëk od rek mëne Yesu axani ebax exo kani gër ecës ok.

¹⁰ Ata bësëfan bëxi bëjo wãyi këni.

End Yesu do gë Mari Madëlen eñ

¹¹ Barikan, Mari Madëlen ga řayi ko fac ler gër ýeg, ko sesënd. Kwël gë otes ok fo, rëngw ko, do yëkwa ko lëf gër ýeg.

¹² Ata wat këbi omeleka oki gë řanjëm řapeşax ga ýëpa këni gër ed xwët bani eman end Yesu eñ: íbat gër ed bax gaf, ijo gër ed bax osapar.

¹³ Na wëka këno: «Wëj, inewã këy sesaxënënd?» Yaka këbi: «Anëka wëgët këno Axwën aram an do ame nang ex na ba feye rëfali këno.»

¹⁴ Ga ko yeyan mondako, nëkona ko gand epoy, ata wat këno ala mo kwëşa. Bari axo nang bana mëne Yesu ex.

¹⁵ Ata re ko Yesu: «Wëj, inewã këy sesaxënënd? Noño wa këyo şaland?» Mari Madëlen, ga yëla ko mëne axwën andëfa an ex,

re ko: «Awël nde, angëmene wěj rëfali këŋo, pelële ba fe xwët këyo mëŋ këmo xana.»

¹⁶ Aŋo re ko Yesu: «Mari!» Ata ga şena ko, yaka ko: «Rabuni!» Gë eyeyan ed Bëşëwif el (Asëyali aram).

¹⁷ Ata re ko Yesu: «Këreye dëkëra na de, ame baka ex na pere gër Faba. Barikan, yel eyëbi pelëx bëmaŷe bëndam bëŋ mëne në ebaka me yaŋ gër Faba, ar ex Faba irewën bëte. Në ebaka me gër Kaxanu ir xwën ke, ar ex Kaxanu ir xwën këŋun.»

¹⁸ Ata Mari Madëlen ye ko ebi nangënëx bësëfan bën mëne Axwën an şanayaxënëgu këŋo. Ata űateli ko dëk bend felëgu këŋo beŋ.

End Yesu do gë bësëfan bërexëm eŋ

¹⁹ Kwël yatir akey aŋanar aŋo fo, genëka, bësëfan bën aŋarër barër bani në aciŵ do fërara këni dëk owët oŋ, ga banëbi yëdand bëlëngw bër Bëşëwif bën. Ata na şanayaxën këbi Yesu, xwëşa ko mërëxand do fel këbi: «Obetak ol gil ex gë wën!»

²⁰ And yeyaneli këbi mondako aŋ, űasindëra këbi bambënut baŋ gër otaxan do gër ambëb. Ata bësëfan bën nëngandëra këbi ga wat këno Axwën an.

²¹ Yesu fel këbi gaşëxe: «Obetak ol gil ex mërëxand irewën! Ang lawënëgu ke Faba ak, wëno bëte mondako fo këmun lawënënd.»

²² Ga űata ko eyeyan elo, űëm këbi, do re ko: Dilëlexo Angoc Amënek aŋ gër owëkw orewën.

²³ Bër kënëbi seban beŋëŋënax bën, Kaxanu aseban këbi seban do bër kënëbi fënan bën, Kaxanu aŋenan këbi fënan.

End Yesu do gë Toma en

²⁴ Ang ebani bësëfan bën epëxw gë bëxi ak, Toma, ar nëngwët baŋo Didim an, axo gi bana yatir şanaŷaxën babi Yesu.

²⁵ Bësëfan bëşandaŵ fel këno mëne Axwën an aşanaŷaxën şanayaxën këbi yatir bayik axo gi bana. Ata yaka këbi: «Wëno angëmëne ame wat ex na gër otaxan odexëm bambënut band sembaŷën baŋo opëŵet baŋ, angëmëne ame ŋëmba ex na bëte ambëb and sënga bani aŋ, din ame ma na.»

²⁶ Ga xucak bakey banjongëbatas, fedër këni gaşëxe bësëfan bën gër iciŵ, yatijo Toma na baxo. Owët oŋ dek fërara bani; ata ga şanaŷaxën këbi Yesu, xwëşa ko mërëxand, do re ko: «Gil ex obetak ol mërëxand irewën!»

²⁷ Ata fel këŋo Toma: «Tëkaliw tan ebasa edey el ro, do nëkod otaxan odam ok. Tëkaliw ataxan andey aŋ, ŋëmbal bëte ambëb andam aŋ. Ande këni gil ar gë ekwëta, kërey gi na ar gë oŋëpëgënan!»

²⁸ Ata Toma yaka këŋo: «Wëj ex Axwën aram an! Wëj ex Kaxanu ir xwën ke in.»

²⁹ Na re ko Yesu: «Ga wat këye nde xwëtaxën këye? Nëngandërayindëlebi bër xwëta ke watërëxe bën.»

³⁰ Yesu ari ri ko bëte ogës od bësëfan bërëxëm becarax becëxe bendanjëm, bend ani ñëgw ex na gër akayëta aŋo ro.

³¹ Bebër ŷëgw këni bën, aŷëgw ŷëgw këni en maxën mëne Yesu ex Afexën an, Asëñiŵ ar Kaxanu an. Do gë ekwëta elo, en cotaxën aniyan aŋ gër oŵac orexëm.

21

End gër anjer and Tiberiyad eñ

¹ Ga xucak eño, Yesu şanaxën këbi bête bësëfan bën. Gër bëña ir anjer and Tiberiyad şanayaxën babi mondako.

² Er barër bani: Simon Piyer, gë Toma, ar nëngwët bano Didim an, gë Natanayel Ibëkana ir gër ebar ed Galile, gë bosëñiŵ bor Sebede do gë bësëfan bëxi bësëxe.

³ Ata na, re ko Simon Piyer: «Wëno gër edapëran këme ye doru.» Yaka këno boşandaŵ: «Asëf këmi sëf, biyi bête.» Ga fiat këni gër anjer, fëra këni polo në ikuluñ do lapëra këni wec. Bari ŷoweŷ ano tëra ex na.

⁴ Gëbër, Yesu fiatëgu ko gër bëña na gër ed hi bani, bari bësëfan bën ani nang bana mëne Yesu ex.

⁵ Ata Yesu wëka këbi: «Obaş oram, oxan nde sëra kënëbi na?» Yaka këno: «Ali.»

⁶ Ata fel këbi: «Awa dapin ebën el gand liŵ ir ikuluñ ata kën wat.» And lap këni añ sëkwan këni ecëpët el ga fëxw këni oxan ol. ⁷ Ata asëfan ar baño Yesu mbañ añ fel këño Piyer: «Xey Axwën an ex de!» Sam ga wël ko na Simon Piyer mëne Axwën an ex, şudfa ko acudf andexëm añ gayik tëb gë eman eñ fo bayi baxo, do lapaya ko na gër anjer.

⁸ Bësëfan bësandaŵ xasëgu këni gë ikuluñ inç ga lasëgu këni ebën el pëxw gë oxan ol, ani űawëta bana bon ebar el.

⁹ Ga şëpëta këni ekeg gër ebar, sëk këni angwara and oxan do gë bamburu.

¹⁰ Ata re ko Yesu: «Mëlawënëbi ro mar oxan or sêraw kënëbi ol.»

¹¹ Simon Piyer şêpêtêgu ko ebën el gë bongan keme gë ofëxw oco gë osas. Ado ga sêra banëbi oxan ol go, ebën el ax ŋesi bana.

¹² Ata Yesu wãc këbi: «Yowën en yambëra.» Asëfan gabatak ax yëxw bana eŋo mëka: «Noŋo wa hi këy?» Gayikwa anang nang bano mëne Axwën an ex.

¹³ Ga sêka ko Yesu gër angwara, wëd ko mburu iŋ do şetëra këbi. Mondako fo şetëra babi oxan ol.

¹⁴ Yesu, atasën babi şanayaxënënd bësëfan bërëxëm bën elod ga xani ko gër ecës.

End ofelar or Yesu gë Piyer eŋ

¹⁵ Ga faŋ këni eyambëran el, Yesu wëka këŋo Simon Piyer: «Simon, asëñiŋ ar Şaŋ, aňan nde ñan këye nëmëc ang ñan këne boşandax ak?» Yaka ko: «Iyo Axwën, aye nang këy mëne aňan aňan këmi.» Ata re ko: «Awa kadacindëbi opeŋ odam ok.»

¹⁶ Wëka këŋo akinëm: «Simon, asëñiŋ ar Şaŋ, aňan nde ñan këye?» Yaka ko: «Iyo Axwën, aye nang këy mëne aňan nde ñan këmi.» Fel këŋo: «Awa dëkayayindëbi opeŋ odam ok.»

¹⁷ Wëka këŋo atasën: «Simon, asëñiŋ ar Şaŋ, aňan nde ñan këye?» Ata aŋo, şamina ko Piyer në end ine wëkaxën këŋo atasën. Yaka ko: «Axwën, wëj beŋ dek nang këy. Anang nang këy mëne aňan ñan këmi.» Yesu re bête ko: «Awa kadacindëbi opeŋ odam ok.»

¹⁸ «Dal in këmi felënd, and bayi bay şambenjar aŋ, gë andey bay şudfarand, gë andey

bay xapand enar eñ gër edum, do gë andey bay yend gër ed ýandi ki yo. Barikan, and këy xar aň, onëxar oň këy ýana ey yënënd exi kapaxën ašëxe enar eñ, do exi mëla gër ed bayik axi ñandi na.»

¹⁹ Ata Yesu mondako nangën baño Piyer ang ko şës ak ex canaxën enjaran end Kaxanu eñ. Ata ga ñata ko fel këno bête: «Wěj tēfēguye!»

²⁰ Piyer ga nēkona ko, wat këno asēfan ar lēka baño Yesu an ga këbi sēfa. Asēfan ajo xaya bax gër emēkw ed Yesu and bani yambērand, do wēka baño ba noýo ex ar këno lēxw an?

²¹ Piyer ga wat këno ga këbi sēfa, wēka këno Yesu: «Do ajo cēñ Axwën, ine këno hi?»

²² Yaka këno Yesu: «Angēmēne aýandi ýandi ke exo bayi abēngw xali me bakaw, wěj ine bal ki?»

²³ Wěj cēñ, tēfēguye.» Ata elod yatijo wēli bax gër bēmaýe mēne asēfan ajo dīn axo cēs na. Enimin, Yesu aňo pel bana dē mēne axo cēs na. Er re baxo: «Ga ýandi ýandi ke exo bayi abēngw xali me bakaw wěj ine bal ki?»

²⁴ Asēfan ajo reyak osede olo, do mēñ fo ýēgwēk beño đek. Do biyi anang nang kēmi mēne er reya ko in đal ex.

²⁵ Yesu ari ri ko bête beβēranjēm. Kido eni ñēgwēdo đek gē betil ak, ame yēla ex na axēñ xēñ dox gër ngwën ro okayēta od ýēgw doni ok.

Oniyan
Oniyan: Oniyan (New Testament+)

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Oniyan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source
files dated 29 Apr 2025

8b7902f3-5e35-5b89-86b2-c6da1be458b9